Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 36 (1536) ♦ Четвер, 27 лютого 1997 року ♦ Ціна договірна

З Кабміну випав блок. Економічний. Хто "цементуватиме" прогалину?

Те, про що так довго говорилося з різних трибун, нарешті сталося: Президент України підписав ряд указів, за якими звільнив зі своїх посад кількох міністрів. До того ж, чи не вперше в таких указах з'явилося формулювання «за серйозні недоліки» та «за незадовільне виконання завдань». Перше формулювання, зокрема, стосується тепер уже колишнього міністра фінансів Валентина Короневського (обіймав цю посаду з 18 червня 1996 року), а друге — міністра статистики Олександра Осауленка (став міністром 8 серпня 1996 року). Іншими указами, «у зв'язку з переходом на іншу роботу», з посади міністра економіки звільнено Василя Гуреєва та з посади міністра машинобудування, військово-промислового комплексу і конверсії Валерія Малєва (міністрами були призначені, відповідно, у липні та серпні 1995 року).

Зрозуміло, що ці укази не стали несподіванкою, адже Президент України вже кілька разів висловлювався з приводу недієздатності економічного блоку уряду —особливо гостро про це йшлося на з'їзді Українського союзу промисловців і підприємців. Минулого тижня ці самі особи були піддані дуже жорсткій критиці під час засідання Кабінету міністрів. І, нарешті, час настав. Проте разом з відставками постає запитання: хто цементуватиме прогалину, що утворилася внаслідок «випадання з Кабміну економічного блоку»? Кажуть, що міністром фінансів буде Ігор Мітюков, який сьогодні є головою Міжвідомчого комітету України у справах Європейського Союзу, але свого часу був заступником голови Нацбанку та віце-прем'єр-міністром з питань фінансової та банківської діяльності. Втім, відповідь на це питання має з'явитися вже найближчим часом.

На користь обох держав

Учора закінчився візит в Україну Голови Ради міністрів Італійської Республіки Романо Проді. Під час зустрічі з главою італійського Кабінету міністрів Голова Верховної Ради Олександр Мороз відзначив, що Італія «послідовно обстоює необхідність створення добрих відносин з Україною». На думку глави українського парламенту, нині економічні двосторонні відносини розвиваються досить динамічно, але, якщо подивитися на можливості і потреби двох держав, то потенціал співробітництва досить великий. Олександр Мороз висловив сподівання, що Романо Проді як економіст за фахом після візиту в Україну знайде нові напрями співпраці, що піде на користь і України, й Італії.

Голова Ради міністрів Італійської Республіки Романо Проді повідомив, що цього року, можливо у червні, до Києва приїде глава італійського парламенту.

ХЛІБ – наше багатство. Коли недорогий

ХЛІБ — наше багатство... Здається, відома з дитинства істина. Та вона, з'ясовується, як і все на світі, відносна. Бо яке ж це багатство, якщо звичайна хлібина, не кажучи вже про якусь особливу випічку, часом досить дошкульно б'є по сімейному бюджетові? Дорогий хліб аж ніяк не багатство, а навпаки.

То що, утримувати невисокі ціни на хліб вольовим прийомом? Тоді хто компенсуватиме втрати землеробові, пекарю-хліборобу?

Певну відповідь на це дає життя. Останнім часом з'явилося чимало нових пекарень — більших і менших, вибір їхніх виробів значно розширюється. Ми віддаємо перевагу, зрозуміло, тому, що смачніше і... дешевше. Отож пекареві, щоб не прогоріти, треба дбати саме про це — вищу якість і прийнятну ціну. Інакше покупець віднесе гроші сусідові. Це — результат конкуренції. Особливо відчута вона в Сумах — тут хлібобулочні вироби помітно дешевші, аніж у сусідніх містах.

(Репортаж із Сум читайте на 14-й стор.).

На знімку: сумські пекарі Людмила Лобанова та Марія Шаповал.

Фото Володимира КОВАЛЕНКА.

Парламентська хроніка

Власним розумом — не чужими «рамками»

Ранкове і денне засідання 26 лютого

Проект Закону України «Про податок на нерухоме майно (нерухомість)», що обговорювався напередодні, схвалено у першому читанні. Погоджувальна комісія, очолювана Віктором Мусіякою, готуватиме його до другого читання.

Наступних два законопроекти, внесених на розгляд парламенту урядом, незважаючи на обмежений час, відведений на обговорення, народні депутати скрупульозно проаналізували та піддали нищівній критиці. Зокрема, проект закону «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про поставки продукції для державних потреб», як зазначали промовці, не передбачає норм, які б надавали перевагу вітчизняному товаровиробникові перед зарубіжним під час укладення державного контракту. А вже давно час, нагадав аксіому народний депутат Василь Степенко, навчитися жити власним розумом. Такої думки були й інші народні депутати. Законопроект відправлено на доопрацювання.

(Закінчення на 2-й стор.).

Б'ють податківців, а «відмивають» гроші

«Останнім часом збільшилася кількість нападів і погроз на адресу працівників Державної податкової адміністрації України. Це викликано тим, що, виконуючи прямі доручення Президента України Леоніда Кучми, податкова служба держави повела широкий наступ на доходи «тіньової» економіки», — йдеться у заяві голови держподадміністрації Миколи Азарова. Він наводить конкретні цифри й факти таких злочинів проти податківців, серед яких, до речі, 75 відсотків —жінки, і заявляє, що робота його підлеглих — під загрозою зриву. Микола Янович як народний депутат України вимагає від відповідних правоохоронних органів ужити термінових заходів щодо викриття злочинів проти працівників адміністрації і зауважує, що і його підрозділи могли б узяти на себе організацію захисту податківців, якби було внесено відповідні зміни до чинного законодавства. А відтак просить колег-депутатів прискорити цю роботу.

(Матеріали про нещодавно створену податкову поліцію читайте на 4-й сторінці).

Півмісяця під землею

Уже 15 діб на знак протесту проти невиплати зарплати не піднімаються на поверхню 30 гірників шахти «Кочегарка» в Горлівці (Донецька область).

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» у територіальному комітеті Профспілки працівників вугільної промисловості, 24 лютого одного з учасників акції протесту, здоров'я якого погіршилося, було піднято на поверхню.

У Горлівці відбулася конференція територіального комітету ППВП, яка звернулася до страйкуючих гірників шахти «Кочегарка» із закликом припинити акцію протесту.

(Закінчення на 2-й стор.).

Знай наших!

Виконком Одеської міськради звернувся до Радянського народного суду Києва з позовом на суму 100 млн. доларів до газети «Голос України» про відшкодування моральних збитків. Позивач просить, у порядку забезпечення позову, накласти арешт на майно й фінансові кошти «Голосу України».

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в суботу в прес-службі Одеської міськради, 17 жовтня 1996 року в «Голосі України» було надруковано статтю журналіста газети «Вечерняя Одесса» Віталія Чечика «Чого вартий договір в Одесі». Ішлося в ній про неправомірні, на думку В. Чечика, дії Одеського міськвиконкому щодо знесення «круглого дому» на Грецькій площі міста.

Вважаючи ці обвинувачення безпідставними, виконком Одеської міськради безпосередньо пов'язує «несподіване охолодження інвесторів до їхніх пропозицій» з публікацією статті «Чого вартий договір в Одесі».

У заяві прес-служби Одеської міськради зазначено, що, оскільки стаття «паплюжить честь, гідність і репутацію місцевого самоврядування», було прийнято рішення звернутися до суду з позовом до «Голосу України» про відшкодування завданих «моральної шкоди і збитків».

Від редакції «Голосу України»

Хороші, либонь, інвестори, якщо порозбігалися після газетної публікації. Та коли вже слово, надруковане в «Голосі України», так дорого коштує (у статті 489 слів, ділимо 100 млн. доларів на цю кількість і одержуємо вартість одного слова у розмірі 204 498,98 долара), то ми нижче публікуємо такі слова:

Одеса на диво чудове місто на чолі з прекрасним міськвиконкомом і досконалим, чарівним мером Едуардом Йосиповичем Гурвіцем. То такий мер, такий, що раніше й не було таких і нині ніде немає. І ніколи вже не буде. А тому, панове інвестори, вкладайте гроші в Одесу, поки не пізно. Не запізніться!

Прибуток від наведеного абзацу ми оцінюємо у 300 млн. гривень — вважаємо за краще оперувати національною грошовою одиницею. І просимо одеського мера по справедливості розділити його з нашою редакцією.

Пропонуємо у фойє одеської мерії повісити великомасштабну картину «Мер міста Одеси Едуард Гурвіц виписує чек редакції газети «Голос України».

І дякуємо панові Гурвіцу за високу оцінку газетного слова.

Півмісяця під землею

(Початок на 1-й стор.).

Як повідомив голова теркому ВО «Артемвугілля» Геннадій Борисенко, 20 лютого міністр вугільної промисловості Юрій Русанцов підписав наказ про ліквідацію шахти «Кочегарка» і шахти імені Ізотова. На думку Г. Борисенка, тепер акція протесту гірників на шахті «Кочегарка» втрачає сенс.

Указ Президента України

Про призначення А. Шостака Надзвичайним і Повноважним Послом України в Боснії і Герцеговині

Призначити Надзвичайного і Повноважного Посла України в Республіці Хорватія ШОСТАКА Анатолія Миколайовича Надзвичайним і Повноважним Послом України в Боснії і Герцеговині за сумісництвом.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
25 лютого 1997 року.

Парламентська хроніка

Нерухомість — у ціні. Без податку?

Вечірнє засідання 25 лютого

До висновку про невизначеність категорії соціальної справедливості мимоволі доходиш, ознайомившися з ходом обговорення законопроекту про податок на нерухоме майно (нерухомість). Доповідь з цього питання зробив заступник міністра фінансів України Василь Регурецький. Від імені Кабінету міністрів він попросив народних депутатів виважено підійти до розгляду цього законопроекту, виходячи з того, що його введення спрямоване на розв'язання ряду проблем, які не можна переносити на майбутнє. По-перше, податок на нерухомість має стати головним джерелом надходження до місцевих бюджетів. Тому вже поточного року слід розпочати роботу з обліку та оцінки нерухомості, її реєстрації, інвентаризації й обчислення доходів до бюджету.

По-друге, податок на нерухомість — практично єдиний економічний механізм, за допомогою якого можливе розв'язання такого соціально важливого питання, як залучення до оподаткування власників значної нерухомості. У такий спосіб можливо провести перерозподіл доходів на користь малозабезпечених громадян.

По-третє, податок на майно слід розглядати і як джерело додаткових надходжень для збалансування доходів і витрат бюджету.

Зрештою, цей законопроект має вирішити головне нині завдання: не допустити включення до оподаткування громадян, які мають у власності одне, так би мовити, стандартне житло — будівлю або квартиру; вилучити цілком з-під оподаткування нерухомість, що є у власності самотніх непрацездатних громадян та пенсіонерів.

Доповідач зазначив, що в містах не підлягатиме оподаткуванню загальна площа, яка дорівнює 21 квадратному метру на кожного члена сім'ї і 10 квадратним метрам на сім'ю. Якщо житло у власності одного або двох громадян — непрацездатних пенсіонерів, то неоподатковувана площа прирівнюється до 80 квадратних метрів.

Для сіл і селищ з невеликою кількістю населення (до 50 тисяч громадян) норми неоподатковуваної площі збільшено: на кожного члена сім'ї вона дорівнюватиме 40 квадратним метрам на кожного члена сім'ї плюс 10 квадратних метрів на сім'ю. Для непрацездатних пенсіонерів, мешканців такого дому, неоподатковувана площа становитиме не менш як 120 квадратних метрів загальної площі будівлі. Ці норми свідчать, що велику кількість власників будинків і квартир у містах буде звільнено від оподаткування цим податком.

Доповідач зазначив, що податок на нерухомість для юридичних осіб прийматься як альтернативний відносно податку на прибуток.

Передбачено, що нараховані суми податку на нерухомість обчислюватимуться з нарахованої суми податку на прибуток, і тільки різницю цих двох величин мають сплачувати до бюджету як податок на прибуток.

Перед переходом до обговорення проекту закону Голова парламенту Олександр Мороз нагадав, що Верховна Рада у жовтні 1996 року розглядала цей проект закону і прийняла постанову, щоб до нього не повертатися до 1999 року. Чому ж тоді Кабмін знову виносить його на обговорення? Надалі депутати в запитаннях і виступах висловили ряд зауважень. Зокрема, що введення цього законопроекту здатне зруйнувати економічний потенціал країни. Вказувалося також, що в Україні навіч шалена диференціація між різними прошарками людей, то чи є у проекті механізм і модель стягнення податку у прогресивному порядку, для забезпечення соціальної справедливості? Щодо цього в більшості депутатів були серйозні сумніви і претензії. Їх не зміг подолати Валерій Альошин, який виступив із співдоповіддю і обстоював необхідність прийняття законопроекту як конче потрібного для народного господарства. Його аргумент — саме податок на майно, а в обмеженому вигляді — на нерухомість, економічно виправданий. Бо, мовляв, він визначає економічну межу, економічний поріг ефективності використання майна, за яким має наставати зміна власника.

Сесія, не дійшовши консенсусу, перенесла голосування з прийняття або неприйняття цього законопроекту на наступний робочий день, зобов'язавши голів фракцій та груп дійти згоди щодо спірних позицій.

Іван ДМИТРЕНКО.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Власним розумом — не чужими «рамками»

(Початок на 1-й стор.).

Ще більше зауважень та критики пролунало на адресу Кабінету міністрів і Національного агентства з реконструкції та розвитку під час розгляду проекту закону «Про ратифікацію угоди про японський грант (проект реформування державного сектора) між Україною та Міжнародним банком реконструкції і розвитку, що виступає від свого імені та як розпорядник коштів гранту, що надається Японією». Зокрема, народні депутати схилилися до того, що, зважаючи на невелику суму цієї допомоги, взагалі не варто було виносити це питання на обговорення Верховної Ради. Більше того, народний депутат Віктор Суслов, якого підтримали наступні промовці, зазначив, що угода не відповідає нормам українського законодавства. Угодою передбачено, що сума гранту, по суті, піде на оплату іноземних консультантів, діяльність яких виходитиме за рамки національного законодавства. Їм пропонувалося створити особливі умови. Наприклад, проходження митниць без сплати митних зборів, право вивозити і ввозити безперешкодно валюту «в розумних рамках». Щоправда, хто і як визначатиме ці «розумні рамки», не сказано. Врешті-решт після тривалої дискусії народні депутати зняли законопроект з обговорення.

Далі сесія приступила до обговорення проекту закону про ратифікацію угоди «Про грант (проект ядерної безпеки Чорнобильської атомної електростанції) між Європейським банком реконструкції та розвитку як розпорядником коштів, поданих згідно з грантом з рахунку ядерної безпеки, урядом України та Чорнобильською атомною електростанцією».

Оскільки це питання, на думку народних депутатів, потребує додаткового вивчення, законопроект розглядатиметься через тиждень. Тобто після того, як Кабінет міністрів надасть необхідну додаткову інформацію щодо даної угоди.

Ратифіковано ряд угод між урядом України та Бельгійсько-Люксембурзьким економічним союзом, урядом Ліванської Республіки, Королівством Нідерланди про взаємне заохочення інвестицій та їх захист, економічне співробітництво і торгівлю.

Після детального обговорення зауважень та пропозицій парламентарії схвалили у першому читанні проект закону «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про господарські товариства». Як вважають депутати, він сприятиме врегулюванню корпоративного управління відкритими акціонерними товариствами та позитивно вплине на удосконалення практики проведення загальних зборів акціонерів.

Після перерви народні депутати працювали у комісіях над законопроектами, що розглядатимуться найближчими днями у пленарному режимі сесії Верховної Ради України.

Василь ТУГЛУК.

Армії — різні, проблеми — спільні

У Верховній Раді України відбулася зустріч голови Комісії з питань оборони й держбезпеки Володимира Мухіна з міністром оборони Албанії Сафетом Жюлалі, який перебував у Києві з офіційним візитом.

Під час розмови сторони відзначили, що українська й албанська армії мають багато спільних проблем: неповне, насамперед, фінансування, питання щодо технічного переоснащення Збройних сил, соціального захисту військовослужбовців після скорочення особового складу. Володимир Мухін розповів гостям про специфіку роботи комісії, її завдання. «Ми завжди намагаємося підтримати армію під час формування бюджету, добитися виділення їй потрібних коштів, — сказав він. — На жаль, нинішня економічна ситуація позначається й на фінансуванні Збройних сил. Наприклад, у цьогорічному бюджеті на їхні потреби заплановано 1,5 млрд. гривень, а потрібно — 4,5 млрд. Але сподіваємося, що з часом ситуація виправиться. «На жаль, і в Албанії склалася нині думка, що потрібно скоротити витрати на армію, — сказав Сафет Жюлалі. — Але взяти хоча б нашу техніку: вона заамортизована й потребує оновлення, і на це треба кошти».

Під час візиту албанського міністра було укладено Угоду про військове співробітництво між міністерствами оборони двох держав. Документ підписали Сафет Жюлалі та міністр оборони України Олександр Кузьмук (на знімку).

Фото Володимира СТРУШКОВСЬКОГО (ДІНАУ-Укрінформ).

У погоджувальних комісіях

Робочий момент комісії
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Матеріально-фінансові особливості самоврядування

Перед початком засідання у вівторок (25 лютого) члени тимчасової спеціальної комісії з доопрацювання законопроектів про місцеве самоврядування та місцеві державні адміністрації коротко обговорили процедурні питання, спрямовані на поліпшення і прискорення роботи.

Далі розпочався розгляд змін і доповнень, поданих суб'єктами законодавчої ініціативи до відкладеного раніше третього розділу «Матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування» проекту закону «Про місцеве самоврядування в Україні». Водночас аналізували редакцію розділу, запропоновану ініціативною авторською групою, яка згуртувалася навколо народного депутата Сергія Терьохіна. Головним оціночним критерієм була відповідність конституційним вимогам.

Особливу увагу народних депутатів привернула стаття про право комунальної власності, що є основою соціально-економічного стану самоврядних територіальних громад.

— Справа в тому, — сказав уповноважений депутатської фракції «Реформи», член Комісії Верховної Ради з питань ядерної політики та ядерної безпеки Петро Швидкий, — що з прийняттям Конституції, крім державної, узаконено й комунальну форму власності як територіальну. Але ж самоврядні органи, поряд із притаманними лише їм місцевими, виконують і загальнодержавні функції. Тому перерозподіл форм власності й надалі перебуватиме в динаміці. А з цього постає проблема фінансування, наприклад, закладів культури, освіти, науки, охорони здоров'я, побутового обслуговування. Якщо міська територіальна громада, маючи відповідні підприємства (а отже, й доходи), зможе утримувати такі об'єкти своїм власним бюджетом, то сільській це не під силу. Отже, згідно з Конституцією, витрати має брати на себе держава — гарант певних загальних прав своїх громадян. Тобто в нашому законі повноваження з названих питань слід визначити як делеговані державою з відповідним її фінансовим забезпеченням...

Народні депутати прагнули якомога повніше й чіткіше сформулювати норми щодо згаданих особливостей. Тим і пояснювалися гострота й тривалість дискусій. Але ж хто посміє стверджувати, що вони не на користь?

Обговорення основоположних статей розділу тривало до пізнього вечора.

Прес-служба Верховної Ради України.

У номер

Депутати рекомендують: не відступати!

У Києві триває черговий, 9-й, раунд україно-румунських переговорів з підготовки Договору про дружбу і добросусідство. А напередодні його, позавчора, ситуацію, яка склалася на переговорах, було обговорено в Комісії у закордонних справах і зв'язках з СНД Верховної Ради України. Перед членами комісії виступив перший заступник міністра закордонних справ України Антон Бутейко — голова української делегації у переговорному процесі.

Після обговорення питання комісія рекомендувала МЗС України в ході подальших україно-румунських переговорів щодо підписання великомасштабного договору про дружбу і співробітництво «наполягати на безперечному, чіткому і недвозначному підтвердженні в договорі існуючого україно-румунського кордону, відмові сторін від висування зараз і в майбутньому територіальних претензій, а також внесення до документа положень, які не суперечили б законодавству України й підписаним нею міжнародним договорам».

Черговий раунд україно-румунських переговорів має завершитися завтра.

Непотрібність віз буде узаконено

Десятого березня вступить у силу договір між Україною та Російською Федерацією про безвізові поїздки громадян України до Росії і громадян Росії до України, повідомив на брифінгу в МЗС України заступник начальника консульського управління МЗС Олег Бай. Відповідно до цього документа, «громадяни держави однієї із сторін можуть в'їжджати, виїжджати і пересуватися територією іншої країни без віз, виконуючи правила перебування і реєстрації, які діють у цій країні, згідно з документами, що підтверджують особистість і громадянство».

Як заявив О. Бай, цей договір «не поліпшує і не погіршує ситуації», а означає лише те, що тепер громадяни України і Росії пересуватимуться територією обох держав «у правовому полі».

Договір про безвізові поїздки було підписано міністрами закордонних справ України та Росії Геннадієм Удовенком і Євгеном Примаковим 16 січня 1997 року в Москві.

Олег Бай критично висловився щодо закону РФ про прикордонне мито, назвавши його «середньовічним». Закон, як відомо, передбачає стягування з громадян Росії та інших країн плати за в'їзд і виїзд з території РФ.

Заява Соціалістичної фракції у Верховній Раді України

Останнім часом посилюється кампанія тиску та шантажу на депутатів Верховної Ради України. Формальним приводом цієї кампанії називають зволікання із затвердженням бюджету на новій податковій основі. Хоча суть зовсім в іншому: Президент, Кабінет міністрів хочуть змусити Верховну Раду через кардинальну зміну законодавства виконати установку Міжнародного валютного фонду зі знищення соціальної сфери, перенесення державних витрат з підприємців на громадян.

Безумовно, ініціатори цих інсинуацій розуміють, що голова Соціалістичної партії, Голова Верховної Ради Олександр Мороз разом з народними депутатами працюють над пошуками вирішення бюджетних проблем шляхом, який не повинен знищити соціальні гарантії наших громадян.

Слід зазначити, що разом з шельмуванням законодавчого органу в цілому розгорнуто антиконституційну кампанію з припинення повноважень Голови Верховної Ради О. Мороза.

Такі акції проводять не вперше. До цього всі вони завершилися повним провалом, тому що відповідальна частина народних обранців розуміє: зміщення О. Мороза веде до втрати політичної рівноваги в суспільстві, до збудження соціальних катаклізмів в державі. Крім того, взагалі дуже проблематичним є обрання нового Голови Верховної Ради, що призведе, за розрахунками партії влади та націонал-демократів, до припинення існування органу законодавчої влади на невизначений час, встановлення диктатури мафіозно-бюрократичного типу.

До того ж наступ, який здійснюється на Голову Верховної Ради, цього разу має ознаки державного перевороту, бо він іде під керівництвом частини глав обласних адміністрацій. При цьому зрозуміло, що вони це роблять не з власної ініціативи.

Грубий тиск, шантаж і навіть залякування, які чиняться до народних депутатів, аж ніяк не можна кваліфікувати як демократичні конституційні дії.

Особи, які організували цю кампанію, призначені Президентом України, за поданням Кабінету міністрів. Тому ми пропонуємо главі держави, Прем'єр-міністрові зупинити беззаконня, дати цьому політичну оцінку.

Переконані, що такі методи в політиці неприпустимі. Закликаємо народних депутатів України проявити витримку, мужність та політичну відповідальність за долю держави, виборців, рішення приймати по совісті, а не на догоду кон'юнктурним інтересам.

Заяву розглянуто і схвалено на засіданні фракції 21.02. 1997 р.

Йосип ВІНСЬКИЙ,
заступник голови Соціалістичної фракції у Верховній Раді України.

Президенту України Л. КУЧМІ

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

Шановний Леоніде Даниловичу!

Ми, депутати Верховної Ради України від вуглевидобувних регіонів, знаючи те, що вугілля —головний енергоносій України, а також підтримуючи уряд щодо виконання відповідно до Вашого Указу про структурну перебудову вугільної промисловості заходів, спрямованих на стабілізацію її роботи, змушені Вас проінформувати про те, що необхідна робота з реструктуризації цієї галузі ведеться, на наш погляд, з великими недоліками.

1. Замість того, щоб розробити чітку програму закриття шахт з необхідними техніко-економічними обгрунтуваннями щодо відпрацювання запасів, фінансування всіх заходів, у тому числі й соціальних, у пресі та інших засобах масової інформації подається не завжди об'єктивна, а інколи й шкідлива інформація з цього питання особами різних рівнів влади. В даний час ведеться розмова про закриття 109 шахт, 56 шахт, 28 шахт, хоча в програмі діяльності Кабінету міністрів України про закриття шахт мова не йде, а також про те, що більш як на 100 шахтах собівартість видобутку вугілля перевищує 200—400 доларів США, на окремих —і 600 доларів, а дотування становить більш як 35 доларів на тонну вугілля.

Це не відповідає дійсності. Фактично не продумана і поспішна робота (якщо можливо назвати це роботою) призвела до того, що собівартість видобутку вугілля на 13 шахтах (а не на 100) перевищує 200 доларів, а це спричинено насамперед тим, що ціни на вугілля зросли за минулий рік всього в 1,63 раза, тоді як на інші матеріали і обладнання, пов'язані з видобутком вугілля — у 2—4 рази, а на залізничні тарифи — у 5,35 раза. Дотування 1 тонни вугілля за минулий рік становить менш як 12 доларів, а в проекті бюджету на 1997 рік —близько 10—15 доларів.

2. Практично не діє шахтне будівництво, втрачено майбутнє галузі — шахтобудівні кадри.

3. Нерідко деякі дилетанти стверджують, що сьогодні економічно доцільніше завозити вугілля з-за меж України, оскільки воно дешевше за українське. Ми відповідально заявляємо, що тільки окремі марки і сорти дешевші. В середньому вугілля, завезене минулого року з Польщі та Росії, дещо навіть дорожче за українське. Але що буде завтра, післязавтра, коли обсяги видобутку власного вугілля не будуть забезпечувати потреби народного господарства?

4. У галузі склався вкрай тяжкий фінансовий стан. Кредиторська заборгованість становить 4,7 млрд. грн. і перевищує дебіторську — 2,5 млрд. грн., а заборгованість з виплати заробітної плати досягла уже 1,3 млрд. гривень.

5. Не виконуються в повному обсязі заходи щодо стабілізації роботи підприємств галузі. Із передбачених Постановою Кабінету міністрів України № 521 від 16 травня 1996 р. коштів у сумі 150 млн. грн. на передання до комунальної власності об'єктів соціальної сфери, яка на балансі підприємств вугільної промисловості, виділено тільки 9,7 млн. грн., або 6,4 відсотка. Внаслідок цього вугільні підприємства змушені були спрямувати в минулому році на утримання цих об'єктів 423 млн. грн. власних, ніде не передбачених на ці цілі коштів, з яких 286 млн. грн. — прямі збитки.

Крім того, цією постановою передбачалося надати підприємствам вугільної промисловості у травні-червні 1996 року 170 млн. грн. технічного кредиту для придбання обладнання для нових лав, а надано тільки 81,5 млн. грн., або 47,9 відсотка, що не дало можливості ввести в дію необхідну кількість очисних вибоїв.

Відсутність достатньої кількості лав, незадовільне матеріально-технічне забезпечення багатьма ресурсами, порушення технологічної та виробничої дисципліни, нехтування нарядною системою, недоліки в управлінні виробництвом, відсутність мотивації до праці та багато іншого призвело до великого спаду вуглевидобутку.

У багатьох колективах зростає утриманський настрій з розрахунком на бюджетні кошти замість збільшення обсягів видобутку вугілля як основи подальшого покращення фінансового стану підприємств.

6. Особливе занепокоєння викликає стаціонарне устаткування, багато з якого — в аварійному стані. У даний час відпрацювали нормативний термін і необхідно замінити 724 підйомні машини, або близько 30 відсотків їх загальної кількості, 458 компресорів (42 відсотки), 620 вентиляторів головного провітрювання (48 відсотків) та багато іншого, але кошти на їх заміну відсутні.

7. Необмірковано створюються нові структури управління. Так, сьогодні у галузі є Міністерство, два управління з питань реструктуризації, компанія «Укрвуглереструктуризація» з безмежно роздутим штатом, надумані холдинги, дирекції з будівництва шахт, яким замість будівництва нових шахт передано шахти з поганими техніко-економічними показниками, компанія «Антенергоінвест». Зруйновано структури вуглезбагачення, вуглеремонту і вуглезбуту. Тоді, коли в галузі є розширена мережа галузевої науки, яка не фінансується, тут створюється «Експертно-аналітичний Центр сприяння технічному переозброєнню галузі».

8. Реструктуризація галузі здійснюється вкрай незадовільно. Із передбачених у 1996 році в бюджеті коштів на ці цілі виділено тільки 52,4 відсотка, що спричинило велику соціальну напругу в шахтарських регіонах. Недостатньо їх виділяється і на поточний рік.

Відповідь на питання, як необхідно робити реструктуризацію, дає досвід проведення цієї роботи в Англії, Німеччині, Франції, Бельгії, де цей процес здійснювався багаторічно (до 30 років) з обов'язковим розв'язанням соціальних питань, а також Програма розвитку вугільної промисловості України та її соціальної сфери до 2005 року («Вугілля») і Національна енергетична програма України до 2010 року, нехтувати якими — означає свідомо робити Україну енергетично залежною країною, її економіку —нестабільною, а життя українського народу —нестерпним.

9. Сьогодні нерідко ведеться розмова про так звану «суху» консервацію шахт. На наш погляд, це завуальований шлях до повного знищення вугільної промисловості нашої країни.

Ми впевнені, що консервація вугільних шахт з наступним поновленням їх експлуатації практично виключається (існуючі ноу-хау не дозволяють це робити), а персонал шахт через декілька років можна вважати втраченим для вугільної промисловості. Проте вугілля постійно буде базою у розвитку сучасних технологій та енергетичної стабільності.

Звертаємо Вашу увагу також на те, що за останній час на національну вугільну промисловість України здійснюються безпідставні напади з боку різних владних структур, а також місії Світового банку з пропозиціями без жодних на те підстав закривати діючі шахти і не будувати нові. До речі, їх підтримує чимало наших горе-реформаторів. Це призводить до розвалу вугільної промисловості, енергетичної залежності України, завдає непоправних збитків економіці держави.

На наш погляд, потрібно доручити Національній академії наук України, галузевим науково-дослідним інститутам, провідним спеціалістам розглянути ці питання.

Ми впевнені, шановний Леоніде Даниловичу, у Вашій державній мудрості у розв'язанні порушених питань.

З повагою до Вас народні депутати України, всього 62 підписи.

Ваші рахунки, панове! Податки — на бочку!

Поліція є. А коли ж буде закон?

З історії питання

По два начальники УВС у кожну область?

Державні податкові інспекції діяли на підставі Закону «Про державну податкову службу в Україні», прийнятого ще 1991 року.

Згодом, після запровадження Верховною Радою України відповідальності за несплату податків, на «підпряжку» податковим інспекціям в МВС було створено підрозділи з боротьби із кримінальним приховуванням прибутків від оподаткування.

І ось, 22 серпня 1996 року Президент України Леонід Кучма видає Указ № 760/96 «Про утворення Державної податкової адміністрації України та місцевих державних податкових адміністрацій» (ДПАУ) з метою, як зазначено в преамбулі, посилення контролю за справлянням податків, зборів та інших обов'язкових платежів, зміцнення виконавської дисципліни працівників податкових органів.

Указом передбачено, що ДПАУ створюється на базі податкових інспекцій як центральний орган виконавчої влади, чиї підрозділи на місцях не можуть входити до складу місцевих державних адміністрацій. Шостим пунктом цього указу зобов'язано підпорядкувати ДПАУ підрозділи Міністерства внутрішніх справ з боротьби із кримінальним приховуванням прибутків від оподаткування.

У цьому ж документі глава держави вказує, що до правового врегулювання статусу ДПАУ вони здійснюють повноваження і функції державних податкових інспекцій, передбачені Законом "Про державну податкову службу в Україні" та іншими правовими актами.

Однак термін «податкова поліція» вперше офіційно з'являється в наступному Указі Леоніда Кучми за № 1013 від 30 жовтня «Питання державних податкових адміністрацій». Окрім уточнення статусу податкової адміністрації і поліції, глава держави зобов'язує МВС передати ДПАУ 4700 штатних одиниць підрозділів з боротьби із кримінальним приховуванням прибутків від оподаткування тощо.

На виконання указів Президента України уряд постановою від 15 листопада того ж таки минулого року велить Міністерству внутрішніх справ передати ДПАУ відповідне майно...

А 11 грудня Кабінет міністрів приймає ще одну постанову, якою тимчасово дозволяє податковій поліції керуватися у питаннях проходження служби положенням про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ, а голові ДПАУ надає права... міністра внутрішніх справ (чи міг колись хоча б уві сні побачити себе з такими повноваженнями народний депутат Микола Азаров і чи здогадувалися про ці повноваження його колеги по парламенту!). Відповідні міліцейські права отримали й керівники податкових адміністрацій в областях. Отак, як грім серед ясного неба, в Україні теоретично з'явилося два міністри внутрішніх справ і по два начальники УВС в областях, Києві та Севастополі.

Тим часом, коли уряд, як кажуть, ставить на ноги органи ДПАУ і, зокрема, податкової поліції, у парламенті лунають заяви про нелегітимність нових податкових органів, а напротивагу урядовому законопроекті «Про податкову поліцію України» розробляється проект закону про внесення змін і доповнень до старого Закону України «Про державну податкову службу в Україні»...

Думки з приводу

Інститутська — вулиця «фірмова»

Начальник Головного управління податкової поліції Віктор ЖВАЛЮК:

—У нас справді ще не все законодавчо врегульовано, зокрема, питання проведення попереднього розслідування, оперативно-розшукової роботи тощо. Але незважаючи на це ми спільно з органами прокуратури, слідчими органами МВС порушили вже понад 600 кримінальних справ. І це з приводу заподіяння збитків державі (несплати податків) не на сотню-дві гривень, а на сотні тисяч і мільйони гривень. Ми також уже розшукали майже дві тисячі злісних неплатників податків. До того, як ви розумієте, податкова інспекція таких можливостей не мала.

За нашими матеріалами до бюджету донараховано близько 40 мільйонів гривень. Проведено багато перевірок, за якими є всі підстави порушувати кримінальні справи.

Раніше було так: одне відомство встановлювало факт несплати тією чи іншою структурою податків, інше відомство оперативно з'ясовувало обставини, порушувало цю справу, розслідувало, тобто все це передавалося ланцюжком, конкретно спитати не було з кого. З утворенням податкової адміністрації усе має бути зосереджено в одних руках. І якщо навіть припустити, що конкретній фізичній чи юридичній особі буде завдано якихось збитків, їй також легше буде шукати винних.

Для законодавців особливої роботи тут не вбачаю, просто до відповідних законодавчих актів, які регулюють діяльність слідчих, оперативних працівників тощо треба дописати термін «... і податкової поліції».

Часу вже нема. Подивіться, що відбувається з акцизними товарами. Ми сьогодні вже змушені виставляти пости на заводах, які виготовляють спирт й алкогольну продукцію, адже відомчого контролю як такого немає.

А що накоїли в системі реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності... За однією адресою може бути зареєстровано (не повірите!) по 2—3 тисячі комерційних структур. У Печерському районі Києва, на вулиці Інститутській зареєстровано 5 (!) тисяч комерційних структур, які не мають до цієї адреси жодного відношення. Тобто, шукай вітра в полі. Виходить, звичайного громадянина можемо оштрафувати за порушення паспортного режиму, бо він прописаний в одному місці, а живе в іншому, а тут фірми, які укладають договори на мільйони гривень, фактично, називають свою міфічну адресу. Ті самі труднощі і в працівників податкової інспекції — де і як вони мали шукати злісного неплатника податків. Віднині цей тягар звалено на податкову поліцію.

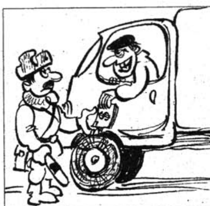
Отже, чим швидше держава законодавчо врегулює нашу діяльність, тим швидше державний бюджет поповниться коштами, які нині працюють на тіньову економіку. Ми кажемо так: дайте нам хоч з півроку попрацювати, і податкова поліція засвідчить, що створювали її недарма.

Мені легше заплатити. Тільки от кому...

Київський бізнесмен «середньої руки», який просив не називати його прізвища:

— З податковими інспекторами було простіше, бо то, як правило, люди пенсійного віку чи жінки, не дуже розбалувані матеріально, тому й ставки хабарів були невеликі. Декотрих достатньо було просто настрахати-«наїхати».

На міліцію «наїжджати» складніше й небезпечніше, тому очевидно ставки на їх «підгодовування» зростуть. Шкода наших клієнтів, тобто вас, адже відповідно піднімемо ціни і на наші товари та послуги.

Це не хабар, а гуманітарна допомога податковій поліції.
Мал. Л. ТЕЛЯТНИКОВА.

Я політикою не займаюся, краєм вуха чув, що в Києві одного високого начальника з ДАІ вже перекинули на ще грошовитіше місце — податкову поліцію. Це що означає, що міліцейські клани нюхом почули «свіжу копійку».

З цієї ситуації у наших «бугрів» (показує пальцем у бік вулиць Грушевського і Банкової) вихід один — зробити людські податки, щоб мені було вигідніше й легше заплатити їх і не "трясти шкурою», «прикормлюючи» чергового «рекетира» з державною «ксивою» (посвідченням) у кишені. Так і перекажи там Кучмі й Морозу.

Коментар оглядача

Із грака солов'я не буде

У КРАЇНАХ, які ми називаємо цивілізованими, податкова поліція — одна з найгрізніших й економічно вигідних правоохоронних структур. Тамтешні в'язниці заповнені злісними неплатниками податків. А в наших «зонах» на запитання: «За що сидиш?» — швидше почуєш: "За те, що в церкві свиснув", аніж: "За несплату податків". І це при тому, що приховування прибутків стало «поголовним» явищем, як і плачевні наслідки цього — «чорні діри» в бюджеті, заборгованість з виплатою зарплати, пенсій тощо.

На що ж держава сподівалася, запроваджуючи «космічні» податки? На те, що «старі» (директори держпідприємств) чи «нові» («круті») українці стягуватимуть із себе останню сорочку? Чи, може, на немічні, інакше не скажеш, податкові інспекції, на котрих «круті» дивляться так само, як зі своїх теплих іномарок на змерзлих дружинників на неосвітлених вулицях.

Тому не було сумніву, що створення Президентом України потужної Державної податкової адміністрації (ДПАУ) й у її складі податкової поліції крок хоч і запізнілий, але вкрай потрібний.

Однак, отримавши великі повноваження, ДПАУ, у тому числі й податкова поліція, сьогодні мало на що спроможна. Насамперед тому, що, на думку законодавців, фахівців-юристів, сам цей новий державний орган створено без точного дотримання законів і Конституції України. Основний Закон держави, наприклад, не наділяє Президента України правом створення нових силових правоохоронних структур, якою має бути податкова поліція. Це — прерогатива лише найвищого законодавчого органу, тобто Верховної Ради.

Окрім того, постає запитання: як працівники податкової поліції можуть, приміром, з допомогою пристроїв для прослуховування чи, скажімо, агентурної мережі здобувати й фіксувати дані про протиправну діяльність неплатників податків, якщо законом «Про оперативно-розшукову діяльність" такого права їм не надано? Згідно з чинними законами, податкова поліція не має права здійснювати і дізнання та попереднє слідство, навіть щодо правопорушень у сфері оподаткування. Для цього треба внести доповнення і зміни до Кримінально-процесуального кодексу. А без внесення змін і доповнення до закону «Про банки і банківську діяльність» банкіри навіть можуть не поглянути в бік податкової поліції, коли та вимагатиме інформацію про кошти на рахунках суб'єктів підприємницької діяльності.

Добре розуміючи таку ситуацію, керівництво податкової поліції екстрено шукає хоч якогось виходу. Керівник служби Віктор Король, до речі, учорашній заступник міністра внутрішніх справ, доклав багато зусиль, щоб досягти домовленості з МВС й СБУ про обмін оперативною інформацією та проведення спільних оперативно-розшукових заходів для викриття та документування фактів ухилення від сплати податків, приховування прибутків.

Та чи є це виходом із ситуації? В одному з газетних інтерв'ю голова постійної парламентської Комісії з питань законності і правопорядку Олександр Жир справедливо зауважив: «Але ж ці зібрані незаконним шляхом матеріали не можуть бути використані судом. Тож чи не може статися, що вся робота податкової поліції піде в корзину?» Навіть посередній адвокат посередного бізнесмена не забариться скористатися з такої обставини.

Треба віддати належне ініціаторам створення податкової поліції, які вже подали до парламенту пропозиції про внесення змін і доповнень до відповідних законодавчих актів України, а також проект окремого закону про податкову поліцію. Але, як стало відомо, у самому парламенті на ці речі не всі дивляться однаково. Наприклад, переважає думка про недоцільність прийняття окремого закону про податкову поліцію — мовляв, усі ці питання треба врегульовувати внесенням змін та доповнень до чинного закону «Про державну податкову службу України» та до деяких правових актів.

Чималі суперечки у парламенті можуть виникнути і з приводу твердження, що створення податкової поліції не потребує додаткових бюджетних витрат, або щодо правомірності призначення начальника поліції лише Президентом України. І, нарешті, не варто забувати, що з огляду на деякі обставини, скажімо, політичні «атавізми», можуть спалахнути суперечки навіть про те, як назвати новий правоохоронний орган — поліцією чи міліцією.

Ось така непроста, мало не патова ситуація. Треба дотримуватися прийнятих законів і Конституції України, водночас, з огляду на дірки в бюджеті і катастрофічну ситуацію з невиплатою зарплат та пенсій, доводиться вживати рішучих, не завжди ретельно вивірених із законом, кроків. Очевидно одне: час згаяно, постраждали люди. Уряди, котрі роками констатують невиконання доходної частини бюджету, мали б уже давно розробити відповідний законопроект, довести його доцільність у парламенті. Заздалегідь і без поспіху.

Анатолій БЕНЬ.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до статті 15 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести зміни до статті 15 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., №15, ст.190), виклавши її в такій редакції:

«Стаття 15. Пенсійне забезпечення і допомога

1. Пенсійне забезпечення військовослужбовців після звільнення їх з військової служби провадиться відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ».

2. Військовослужбовцям, крім військовослужбовців строкової служби, при звільненні з військової служби за вислугою строку служби, віком, станом здоров'я, у зв'язку зі скороченням штатів або з організаційними заходами в разі неможливості використання на службі виплачується грошова допомога у розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби.

Військовослужбовцям, звільненим з військової служби за власним бажанням, через сімейні обставини або інші поважні причини, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, виплачується грошова допомога у розмірі 25 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби.

Військовослужбовцям, звільненим з військової служби за службовою невідповідністю, у зв'язку з обвинувальним вироком суду, що набрав законної сили, грошова допомога, передбачена цим пунктом, не виплачується.

3. Військовослужбовцям виплачуються грошова допомога на оздоровлення та державні допомоги сім'ям з дітьми в порядку і розмірах, що визначаються законодавством України.

4. Військові формування, військовослужбовці яких загинули чи померли в період проходження військової служби, подають їх сім'ям і батькам допомогу в проведенні похорону і компенсують матеріальні витрати на ритуальні послуги та на спорудження пам'ятників у розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України.

Батькам та неповнолітнім дітям військовослужбовців, які загинули чи померли або пропали безвісти в період проходження військової служби, державою виплачується одноразова грошова компенсація в розмірі суми державного страхування військовослужбовців з урахуванням коефіцієнта індексації грошових доходів».

Президент України Л.КУЧМА.

м. Київ, 12 лютого 1997 року.
№ 64/97-ВР.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про введення в дію Закону України «Про внесення змін до статті 15 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про внесення змін до статті 15 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у двомісячний термін:

внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції про приведення законодавчих актів України у відповідність із Законом України «Про внесення змін до статті 15 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»;

привести рішення Уряду у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами і відомствами їх нормативних актів, що суперечать цьому Закону.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ, 12 лютого 1997 року.
№ 65/97-ВР.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про тимчасовий порядок митного оформлення вантажів з гуманітарною допомогою, що надходять на митну територію України від іноземних юридичних і фізичних осіб

З метою вирішення питання митного оформлення вантажів з гуманітарною допомогою, що надійшли після 8 січня 1997 року і затримані в даний час митними органами, запобігання ввезенню під виглядом гуманітарної допомоги комерційних вантажів, поліпшення організації приймання та розподілу товарів (предметів), які надходять як гуманітарна допомога до України, Верховна Рада України **постановляє:**

1. До законодавчого врегулювання порядку та умов отримання або надання гуманітарної допомоги уповноважити Комісію з питань координації приймання, транспортування, охорони та розподілу гуманітарної допомоги, що надходить із зарубіжних країн, при Кабінеті Міністрів України на своїх засіданнях приймати рішення про звільнення від сплати ввізного мита та інших податків вантажів з гуманітарною допомогою, за винятком підакцизних товарів (предметів).

Державній митній службі України здійснити пропуск на митну територію України вантажів з гуманітарною допомогою за умови наявності відповідного рішення Комісії.

2. Митне оформлення вантажів з гуманітарною допомогою здійснюється на підставі Митного кодексу України та рішень Кабінету Міністрів України.

Товари (предмети), що ввозяться як гуманітарна допомога, підлягають обов'язковому декларуванню в митному органі з нанесенням на них у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку клейма «Гуманітарна допомога. Продаж заборонено». Митний орган здійснює митне оформлення вантажів з гуманітарною допомогою без сплати митних зборів.

Митні збори за знаходження вантажів з гуманітарною допомогою стягуються починаючи з 31-го календарного дня після прийняття цих вантажів під митний контроль.

3. Митні органи надають Раді Міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям таку інформацію:

про кожний факт надходження вантажів з гуманітарною допомогою для підтвердження повноважень отримувача;

щомісячний звіт за встановленою формою про митне оформлення вантажів з гуманітарною допомогою.

4. Доручити Раді Міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям разом з державними податковими органами контролювати отримання та кінцеве використання товарів (предметів) гуманітарної допомоги, а в разі використання їх не за призначенням або з метою отримання прибутку вирішувати питання про притягнення винних до відповідальності як за ухилення від сплати податків.

З метою контролю за обліком, збереженням, розподілом і використанням товарів (предметів) гуманітарної допомоги при Раді Міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київській та Севастопольській міських державних адміністраціях створюються комісії з питань координації приймання, транспортування, охорони та розподілу гуманітарної допомоги з представників органів місцевого самоврядування, громадських, благодійних та релігійних організацій.

5. Доручити Кабінету Міністрів України розробити і у березні 1997 року внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону України про порядок отримання, оформлення, розподілу і контролю гуманітарної допомоги, що надходить в Україну від іноземних юридичних і фізичних осіб.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ, 19 лютого 1997 року.
№ 85/97-ВР.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Члени Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Г. Омельченко, І. Білас, А. Єрмак, А. Кулаков, В. Лантух, О. Малєвський, А. Моцпан, М. Петренко, Х. Хомич, М. Чивюк внесли на розгляд Верховної Ради проект Закону «Про внесення доповнень і змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо посилення відповідальності за вчинення злочинів в організованих формах».

Передбачені проектом доповнення і зміни до кодексів обумовлені необхідністю підвищити ефективність боротьби з організованою злочинною діяльністю і корупцією, які, незважаючи на вжиті за останні роки організаційні і практичні заходи, мають сталу тенденцію до розростання і становлять загрозу національній безпеці України.

Пропонується доповнити Загальну частину Кримінального кодексу України новими статтями 19^1, 19^2, в яких зокрема, розкриваються поняття організованого злочинного угруповання, його організатора і учасників, передбачаються підстави та межі їх відповідальності, а також правила кваліфікації злочинів, вчинених учасниками такого угруповання.

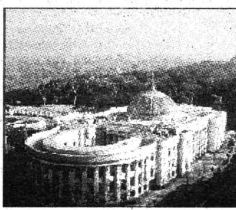
З огляду на необхідність суттєвого посилення відповідальності за організовану злочинну діяльність, пропонується доповнити Особливу частину Кримінального кодексу статтею 69^2, якою встановлюється кримінальна відповідальність за створення організованого злочинного угруповання, керування ним і участь у ньому.

Змінено диспозицію статті Кримінального кодексу, яка передбачає відповідальність за бандитизм. Враховуючи підвищену небезпеку зрощування організованої злочинності з посадовими особами органів державної влади, в якості обтяжуючої обставини передбачено участь посадової особи в діяльності банди і організованого злочинного угруповання з використанням наданої їй влади чи службових повноважень.

З метою стимулювання осіб, які мають намір припинити злочинну діяльність, проектом передбачено умови звільнення від кримінальної відповідальності учасника організованого злочинного угруповання, який не вчинив тяжкого злочину, якщо він добровільно заявить органам влади про свою участь в угрупованні, а також умови пом'якшення кримінальної відповідальності щодо інших учасників організованого злочинного угруповання або банди, які добровільно заявили про них і сприяли викриттю їхньої злочинної діяльності.

Доповнення диспозицій статей 81–84, 86, 93, 123, 140–143, 223 КК такою кваліфікуючою ознакою, як вчинення злочину організованою групою, на думку розробників, реально і суттєво посилить покарання за вчинення учасниками таких груп крадіжок, грабежів, розбоїв, шахрайства, умисних вбивств, захоплень заручників, розкрадання вогнепальної зброї та боєприпасів тощо.

З метою підвищення ефективності попереднього слідства і результативності роботи правоохоронних органів по боротьбі зі

злочинністю, в тому числі з її організованими формами, проектом вносяться відповідні зміни і доповнення до Кримінально-процесуального кодексу.

Законопроект опрацьовувався в комісії минулого року і ще тоді практично був готовий для розгляду. Однак Указом Президента № 626/96 від 5 серпня 1996 року Координаційному комітету по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю при Президентові України було доручено підготувати вищезказаний законопроект протягом місяця і подати як невідкладний на розгляд Верховної Ради. У зв'язку з цим у серпні 1996 року цей законопроект було передано до Координаційного комітету на його прохання.

Але й до цього часу зазначений законопроект Президентом України Л. Кучмою не внесено на розгляд Верховної Ради для першого читання.

Виходячи з цього, члени комісії доопрацювали проект, внесли його на розгляд Верховної Ради в першому читанні. За розгляд парламентом цього законопроекту висловилися Верховний суд, Генеральна прокуратура, Міністерство внутрішніх справ України.

* * *

Комісія з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства розглянула проекти законів про податок на доходи фізичних осіб та про податок на нерухоме майно (нерухомість).

За результатами розгляду проекту закону про податок на доходи фізичних осіб комісія дійшла висновку про необхідність збереження існуючих податкових пільг для інвалідів, учасників бойових дій, осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, репресованих, батьків, що самі утримують дітей віком до 16 років тощо, йшлося про доцільність звільнення від оподаткування відповідної частини доходів фізичних осіб, що спрямовуються на благодійну діяльність.

Було наголошено на недоцільності норми законопроекту, якою пропонується включати до складу додаткових благ фізичних осіб, які передаються підприємствами, меценатами для оплати медичної допомоги, освіти тощо.

Зауваження до цього законопроекту вирішено направити до комісії з питань фінансів і банківської діяльності.

Під час розгляду проекту закону про податок на нерухоме майно (нерухомість) члени комісії дійшли висновку про необхідність врахувати в цьому законопроекті податкових пільг для самотніх непрацездатних громадян. Крім того, народні депутати висловили пропозиції щодо необхідності перегляду запропонованих законопроектом ставок податку на нерухомість, використання прогресивної шкали оподаткування в залежності від загальної площі будівель (споруд). Було висловлено думку про необхідність зменшення бази оподаткування для житла у сільській місцевості, про встановлення жорсткіших ставок податків для дачних будинків великих розмірів тощо.

Обговорено й проект закону про захист від небезпечних впливів на психіку та про психологічну допомогу особам, які зазнали таких впливів. За висновком комісії, через низький рівень підготовки внесення цього проекту на розгляд Верховної Ради є недоцільним.

З метою запобігання продажу неповноцінних, слабоалкогольних напоїв, зростанню поширення алкоголізму серед цієї категорії та населення в цілому прийнято рішення про внесення пропозиції до проекту закону про внесення змін та доповнень до Закону України «Про акцизний збір на алкогольні напої та тютюнові вироби».

Зокрема, запропоновано встановити, що до алкогольних напоїв належать продукти, отримані шляхом спиртового бродіння цукромістких матеріалів або виготовлені на основі харчових спиртів з вмістом понад 1,2 відсотка етилового спирту.

На думку членів комісії, ці заходи дозволять не лише привести законодавство України у відповідність з Європейськими та загальносвітовими стандартами, а й значно збільшити бюджетні надходження, в тому числі для потреб охорони здоров'я, за рахунок розширення існуючої бази оподаткування.

Прес-служба Верховної Ради України.

ЖАГА ЗРАДНИЦТВА

НЕ МОЖНА не помітити, наскільки посилюється останнім часом антикомуністична істерія на всіх рівнях влади і в «слухняних» засобах масової інформації. Особливо «запопадливі» у цій справі колишні члени Комуністичної партії Радянського Союзу.

«Жага зрадництва — також своєрідна хвороба...»

Ю. СЕМЕНОВ.

З першого погляду дивно... Бо попереду — члени тієї партії, причому аж ніяк не рядові, вони перебували з превеликим задоволенням: хто — в номенклатурі райкомів, обкомів, хто будинками політосвіти або газетами керував, хто на мистецькому фронті «ідеологічно забезпечував» курс партії, а хто і на самому верху — в ЦК — поважно засідав.

Йдеться, звичайно ж, не про тих комуністів, які, залишивши партквитки на пам'ять, сьогодні роблять свою життєву справу, чесно служать людям. Мова, підкреслюю, не про цих незаслужено ображених людей, які не можуть і не хочуть простити зрадництва «вождів». Мова про тих, хто був в еліті, в партноменклатурі і хто сьогодні особливо запопадливий у звинуваченні компартії. Точніше, не так партії, як своєї країни, свого народу, нашого далекого й недалекого минулого.

Не маю наміру зловтішатися на адресу окремих осіб, тобто робити так, як це роблять ці самі «колишні». Важливіше зрозуміти, чому сталося саме так? Чому вони, «колишні», вважають сьогодні своїх учорашніх товаришів найбільшими ворогами, а вчорашніх опонентів —підносять на високі державні посади, щедро роздають державні нагороди. До речі, простих громадян України дивує цей майже щоденний «золотий дощ» нагород на груди чиновників і політичних діячів. Вони часто ставлять цілком логічне запитання: за які такі подвиги? Можливо, за «видатні досягнення» у зубожінні і знищенні власного народу? Щоб одержати відповідь, зробимо невеликий екскурс в далеке минуле.

«Бедность, зависимое положение, неопределенное будущее у большинства уже заглушили чувство собственного достоинства и чести. Новые же хозяева —»герои» этого смутного и горестного времени жаждали и бронзы, и мрамора, и поэтического слова, страстно желая поверить в себя таких, какими они никогда не были и не могли быть...» Ці рядки написано за декілька століть до н. е. великим філософом Епікуром, але точно окреслюють наше сьогодення. І тоді, і тепер ті, хто «зрадив» своєму народові, хто принизив його, домагаються слави, нагород, похвал... І що рясніший цей «дощ», то краще для них. Аби тільки люди нічого не зрозуміли, аби вкарбувати у громадську свідомість, що саме вони, «зрадники», найвидатніші, найкваліфікованіші і незамінні.

Деякі ідеологи це «зрадництво» видають за «прозріння», «переосмислення». Сумнівно. Бо «переосмислення» — процес тривалий, болісно-тяжкий і індивідуальний.

А по-друге, чому злоба, якою перенасичені промови і висловлювання зрадників, вихлюпується саме на тих, хто не зрадив? Та тому, що зрадники ніколи не простять «незрадництва». Всім відомі, наприклад, спогади очевидців про злодіяння, що творили зрадники на окупованій території в часи Великої Вітчизняної війни. Злодіяння такі, що навіть фашисти здригалися. Ці нелюди не могли простити «незрадництва» своєму народові, тому гвалтували і нищили його.

Приклад, звичайно, максималістський. Але важлива суть — зрадники ніколи не простять незрадництва.

Причому зраджують — ви ж подивіться — захланно, аж до самозабуття, прагнучи перевершити одне одного вишуканістю звинувачень, багнюки...

А може, це своєрідна форма покаяння? Ні, не схоже. Адже жодного слова про себе, про своє минуле, про свою учорашню принизливу догідливість «вищестоящим», про свою вірну службу «системі» ви не почуєте від них. Навіть згадувати бояться, як у пози «напівпоклону» перед вождями схилялися, як славу їм проголошували, у своїх віршах компартію із сонцем порівнювали, на пленумах ЦК «плескали у долоні»... Тож покаяння тут ні до чого.

Зрадництво заразне. Ця епідемія дедалі ширше охоплює владні структури. Сьогодні вже начальники місцевого масштабу, знову-таки з колишньої номенклатури, за вказівкою згори починають клясти радянську владу і переслідувати «інакомислячих». Ситі, вгодовані, живуть у наданих радянською владою квартирах, здобули безплатно за радянської влади освіту, сидять в побудованих за радянської влади кабінетах і просторікують, мовляв, за 70 років радянської влади нічого не зроблено. Нелогічно? З точки зору нормальної людини — так. А от для зрадників —цілком логічна поведінка. Бо в основі зрадництва лежать звичайні низькі інстинкти. Наприклад, звичайне боягузтво. Боягузтво не догодити «вищестоящим», боягузтво перед сильнішими. Боягузтво бути розпізнаним власним народом.

В основі таких вчинків лежить і агресивне бажання викреслити, витравити у людей пам'ять про їхнє минуле. Щоб можна було потім як завгодно маніпулювати людьми. І це таки вдається... Наприклад: зарплату і пенсію забрали, трудові заощадження вкрали. Заводи, фабрики, флоти покрали, піонерські табори, санаторії, будинки відпочинку — теж. На Верховну Раду тиснуть з усіх боків, погрожують, аби тільки депутати «підняли руки вгору» і землю українську на розкрадання віддали. Аби примусити депутатів зрадити своїх батьків — ветеранів Великої Вітчизняної, «афганців», «чорнобильців», інвалідів і ветеранів праці — забрати в них жалюгідну державну допомогу і віддати її володарям «мерседесів» та відвідувачам престижних кабаре, ресторанів... І це ж іще не все. Історію, твою історію, народе, твою працю, твій величезний подвиг сплюндрували, минуле твоє вкрали, аби нічого було тобі розповісти дітям і онукам твоїм... Не так ти жив, з'ясовується, не так працював, не так любив, не те захищав... Тому і мовчиш ти, народе, ошуканий зрадниками.

І ще один важливий момент. Зрадників завжди ситно годували. Годували ті, кому вони були потрібні. Не таїна, що поліцаї, наглядачі, інша нечисть їли ситно і смачно, коли народ голодував. Годують зрадників і тепер. Годують заокеанські «дядечки», яким Україна потрібна як джерело дешевої робочої сили і сировини, як ринок збуту брудної продукції... Тому-то і курсують так часто наші можновладці за кордон. Тому і роздають їм там нагороди за розвал економіки, за зубожіння України і українців.

Годують і власні буржуа, тому що капітали їх добуто в основному зрадницьким шляхом, за рахунок пограбування свого ж народу. Чому ж не підгодувати тих, хто цей злочин не тільки прикриває, а й навіть теоретично обгрунтовує? Наприклад , стверджують, що «інфляція з'їла трудові заощадження громадян»... А ці гроші були величезні — не менш як 100 млрд. доларів США. Як тут утриматися, не гребонути? Гребонули — і швиденько на інфляцію списують: це, мовляв, вона винна. Але гроші — то річ матеріальна. А порушити закон збереження матерії ще нікому не вдавалося. Тому гроші не зникли, їх лише перекачали із заощаджень багатьох громадян на рахунки окремих осіб, або груп осіб. Механізм перекачування —то тема окремої розмови. Важлива суть — створення капіталів окремими особами за рахунок нахабного пограбування свого власного народу.

Іще один приклад «теоретичного обгрунтування» —посилене розповсюдження міфу про те, що хтось гальмує реформи. Подумаймо разом, хто їх може гальмувати? Ради народних депутатів? То вертикалі рад вже не існує. Верховна Рада? Так права і правоцентристська більшість Верховної Ради за командою «струнко» виконує накази чиновників із президентського апарату. Компартія? Таж вона не має своїх представників у жодній із структур виконавчої влади. Профспілки? Їхні лідери давно перестали захищати трудящих. Вся владна вертикаль —у Президента. Всі збройні сили і формування — також у нього. То хто може в таких умовах гальмувати?! Будь-якій пересічній людині зрозуміло, що реформи, спрямовані на обкрадання і знищення власного народу, тобто псевдореформи, не можуть іти без опору з боку самого народу. Сьогодні поки що інтуїтивного, несвідомого опору. Люди інстинктивно протестують проти їх пограбування і знищення. От і все «гальмування».

Усе викладене підтверджує, що в основі зрадництва лежить не ідеальне, а матеріальне —просто елементарне бажання поїсти ситніше і смачніше, ніж інші. І поготів тепер, коли йде безпрецедентне розграбування загальнонародного добра, коли є можливість «відкусити» такий «шматок», що вистачить на десятки, а то й сотні років безбідного існування. А розігрувати із себе ідейних борців — це, до речі, характерно для зрадників. Власовці, наприклад, пішли «в услужение» до фашистів начебто з ідейних міркувань. Тільки згадай, шановний читачу, проти фашизму воювали не тільки комуністичний СРСР, а й буржуазні Англія, Франція, Америка. В Нюрнберзі фашизм було засуджено не лише комуністами, а всіма прогресивними силами світу. Ідея, з'ясувалося, тут ні до чого.

Так і нині: хоч би які «ідейні» обгрунтування своїх вчинків не висували зрадники, насправді все значно простіше...

Хтось скаже: Бог суддя цим зрадникам. А чи тільки Бог? Адже вони правлять сьогодні. І як результат їх правління — знищення українського народу. Згадайте, Радянський Союз втратив в афганській війні близько 13 тисяч людей. Біда велика! А в Україні скільки людей помирає? Це хіба не біда? Вимирають, гинуть, не народжуються. Через злиденну зарплату, яку систематично не одержують, через пенсію, якої і на харчі не вистачає, через астрономічні ціни на ліки, через зрадництво врешті-решт.

Щоб підпорядкувати людей остаточно, їх штучно загнали в бідність, у невпевненість у майбутньому. 85% населення потребують сьогодні субсидій. Людей змушують протягувати руку до зрадників за «подаянієм», принижуючи почуття власної гідності і честі...

А щоб не прокинулися у людей ці високі почуття, залякують казками, що «ліві сили хочуть повернути суспільство в минуле». Знаючи чудово, що саме комуністи й були ініціаторами реформ. Саме компартія проголосила багатопартійність, свободу економічних відносин, багатоманітність форм власності... Знаючи, що «ліві сили» — за реформи, але реформи для народу, а не проти нього. Так, люди мають природне право бути багатими, тільки чесно, тільки за рахунок власної праці, а не за рахунок пограбування інших, не на кістках своїх співгромадян. Це принципово!

Одного разу після чергових теледебатів один із нових «ідеологів», притиснутий аргументами про провал теперішнього курсу псевдореформ, про катастрофічне падіння рівня життя і вимирання населення України, знайшов-таки «контраргумент». «Пророк Мойсей 40 років водив народ ізраїльський по пустелі. За цей час вимерло ціле покоління ізраїльтян. Одначе досі народ ізраїльський славить Пророка Мойсея». Ось так, народе український. Є над чим замислитися? Думай, куди тебе ведуть новоявлені «пророки». Не вміючи і не бажаючи зробити нічого доброго для свого народу, «зрадники» зосередили зусилля на звинуваченні всіх, хто думає інакше, хто має власну точку зору.

Саме оцим пояснюється той політичний феномен, що Президента оточили і славлять сьогодні ті політичні сили, які вчора обливали брудом передвиборчі афіші з його ж портретами, хто проклинав його на кожній передвиборчій зустрічі. За такого розкладу стає неможливим вироблення сучасної об'єднавчої державної ідеї і неминуче скочування до антикомунізму. Що і відбувається. Офіційною ідеологією в Україні стає антикомунізм — та сама мерзота, котра є невід'ємною належністю будь-якого антинародного режиму.

А жага зради не вгамовується, вона мучитиме зрадників все їхнє життя. І мучитимуть свій народ вони доти, доки будуть при владі.

Володимир ЯЦЕНКО,
народний депутат України.

Читацький мікрофон

Вчитель просить вашого захисту

Нині — куди не кинь — всюди клин. Але в найжахливішому стані у нас школа. На жаль, цього не хоче ніхто бачити. Ви, народні депутати, повинні порушити питання шкільного вчителя, праця якого поціновується дуже дешево. Кожен з вас вчився в школі і знає, яку відповідальність несе класний керівник за свій клас. Але чи знаєте ви, що за керівництво класом він одержує аж 2 /дві/ гривні. Ну, хіба це не насмішка? Чи не тому й не допрацьовує вчитель з дітьми. Невже у вас не прокинеться почуття обов'язку і милосердя перед учителем? Ваші вчителі вчили вас діяти в критичні моменти так як вчинив Данко, коли віддавав своє серце людям. Не принижуйте до неможливості вчителя. Він вчить молоде покоління, майбутнє нації, а сьогодні просить вашого захисту.

Борис ЯРОШИН,
вчитель-пенсіонер.

Малий Мидськ
Костопільського району
Рівненської області.

Валюту тратимо на жуйки

Уже набридло слухати плач урядовців про те, що нема грошей, то робіть же щось, щоб вони були! А людям де тих грошей брати, коли не виплачують ні зарплати, ні пенсії? Та ще й пільги додумалися зняти з тих нещасних пенсіонерів, ніби нема іншого шляху для одержання грошей. Чому б, приміром, не ввести державну монополію на зовнішню торгівлю, заборонити імпорт товарів, які виробляються в Україні або виробництво яких можна налагодити. Та й взагалі, весь імпорт і експорт вести тільки через Міністерство зовнішніх зв'язків та торгівлі. Тоді в нас будуть відповідальні особи, з яких і спитати можна, чому за валюту ввозяться жуйки та інший ширнепотріб: польська та турецька картопля (а своя гниє), газові лічильники (а наші на складах лежать). А оце недавно чув як якийсь урядовець обіцяв на закордонні кредити купити трактори! Абсурд та й годі! А наші заводи закриємо? Таких керівників треба негайно гнати з посади. Боляче дивитися, як руйнується держава, падає виробництво товарів і життєвий рівень населення, а змін не передбачається ніяких. Шановні депутати! Ви ж розумієте, наскільки серйозне це питання — відродити вітчизняне виробництво товарів. Якщо урядовці не спроможні налагодити роботу, то ви візьміть це під свій контроль. Треба ж колись починати вставати з колін, доки будемо гнутися?

Петро РЯБОКОНЬ.

Чумакове
Буринського району
Сумської області.

Від таких видань державі тільки шкода

В Україні є чимало видань, які користуючись різними пільгами, платять невеличкі податки та по суті є російськими націоналістичними виданнями. Вони пропагують російську політику, історію, культуру, —словом живуть життям Росії. З іншого боку вони намагаються показати нашу неспроможність чогось добитися. Ці газети мають своїх власкорів не у Львові чи Дніпропетровську, а в Москві, Петербурзі. Від них нашій державі тільки величезна шкода. Шановні депутати! Таким газетам потрібно надавати статус іноземних і накладати на них великі податки. Просимо вас виступити з законодавчою ініціативою про це.

В. ЛЕВЧЕНКО.

Краматорськ.

Перешкода, яку легко усунути

За національністю я — росіянин, але мене вражає і дивує неповага й ненависть не тільки російськомовних депутатів Верховної Ради до української мови, але й українців. Тих, що мають російську мову за свою рідну, цим самим зрадивши і своїх дідів, і майбутнє покоління. І виникло в мене до вас, шановні депутати, запитання. Ви приймаєте закони і вимагаєте від народу їх дотримання, але чому самі не виконуєте законів? Адже закон «Про мови» в нашій державі прийняли ви, депутати, чому ж ви не дотримуєтесь його? Згадайте не таке вже й далеке минуле, коли в армію призивалися хлопці всіх національностей, ніхто не знав мови, але вже через місяць усі вільно нею володіли. А чому? Та тому, що державною мовою була російська мова. Так ось. Державну мову повинні знати всі, а ви повинні подати приклад. Пропоную до закону про вибори додати ще один рядок про мову: кандидат у депутати повинен обов'язково володіти українською мовою.

Н. ФІРОНОВ.

Київ.

ЕКОНОМІЧНА КРИЗА ЧИ КРИЗА ВЛАДИ?

***ЗА ПЛЕЧИМА** — 5 років нашої незалежності. Незалежності вимріяної, вистражданої, заслужено завойованої нашим народом. І коли наприкінці 80-х і на початку 90-х я зі своїми колегами поширював листівки Руху про найкращі ринкові перспективи України, то всі мої товариші щиро вірили у стрімкий поступ і поліпшення життя наших людей. Я дещо прохолодно ставився до прожектів, бо завжди тяжів до цифр і ще в ті роки аналізував статистичні дані по СРСР, що стосувалися економіки. І хоч як ці дані піддавали ідеологічній обробці, та й і з них було чітко видно, що стратеги ЦК КПРС були блискучі провидці — десь з кінця 60-х років (мабуть, після епохи шістдесятників) для них став очевидним розпад СРСР. І відтоді на Україні не з'явилося майже жодного сучасного технологічного виробництва, жодного замкненого високотехнологічного циклу. Бюджет СРСР було скроєно так, щоб усі найсучасніші заводи й фабрики (радіоелектронні, автомобільні тощо) розміщувати в Росії, і тому капіталовкладення в Російську Федерацію в 70-х і 80-х роках були в 1,5—2,0 раза більші, ніж в Україну. Фактично в ті роки Україну із відносно розвиненої республіки було перетворено на аграрно-сировинний придаток Росії із вкрапленням нових мілітаризованих технологічних цехів, кінцева збірка продукції яких відбувалась в РФ. Це той стан, за якого ми прийшли до незалежності. Але навіть і для мене вражаючою виявилась та економічна криза, в якій опинилась Україна нині.*

1. Чому так сталося?

Серед причин я зазначив такі:

1. Відсутність справжньої демократичної більшості в українському істеблішменті. Специфіка України, як найбільшої після Росії республіки в СРСР, без котрої сам Союз стає бутафорією, полягала в тому, що в українській радянській верхівці залишалися лише слухняні безвільні виконавці. І тому, коли прийшла незалежність, підтримана українським середнім класом (а це на той момент близько 70—80 відсотків населення), в Україні не було нормальної демократичної частини істеблішменту, яка могла б узяти відповідальність за державу на себе. Те, що ми тоді називали національно-демократичними силами, насправді було ситуаційно створеним конгломератом, об'єднаним навколо професійних говорунів-письменників. І все це було густо замішано на співробітниках спецслужб різних держав і агентах впливу, відряджених в демократичний табір для контролю ситуації і поступового його розвалу. Завдання було успішно виконано, і, ні на йоту не відступаючи від українського менталітету, кожен із демократів став вождем якоїсь партії.

2. Влада після здобуття незалежності фактично залишилася за радянськими партійними номенклатурниками. А з точки зору людського матеріалу це були люди, котрими навряд чи може пишатися український народ. Чи ми забули, що не останніми критеріями, за якими відбувався відбір «слуг народу», було підлабузництво, кар'єризм, безвідповідальність і бездіяльність?! І це при тому, що кращих із них, які ще щось могли робити, забирали до Москви.

І ось ця «еліта», тільки-но відчувши послаблення пресу з боку Москви, кинулася грабувати Україну. Перше, що було зроблено, партійні і державні гроші терміново перекинуто до статутних фондів комерційних банків та інших комерційних структур. Будьхто, доклавши певних зусиль, може переконатися, що за кожною потужною комерційною структурою десь там у тіні стоїть якщо не колишній член ЦК, то принаймні міністр чи його заступник. Як свідчить практика, найліпше вчинили ті країни, що заборонили керівним парт- і держфункціонерам займати відповідальні пости на 10—15 років (приміром, Чехія, Естонія тощо). Саме в цих країнах нині найбільші економічні успіхи.

3. Введення квотування і ліцензування торговельної і зовнішньоекономічної діяльності було другим кроком. І саме їм, власним структурам, були надані квоти і ліцензії. Додали фіксовані курси валют, запустили механізм інфляції, інші хитрі механізми і «процес пішов».

Усе, що створено важкою працею українського народу за століття, скуплено протягом рокудвох за копійки «слугами народу» і вивезено за кордон. Грошики осіли в зарубіжних банках, і розмови про їхнє повернення викликають нудоту, адже ніколи ці люди їх сюди не повернуть. А простому людові, щоб не вмер з голоду, підкинули 4—6 соток землі на неугіддях.

4. Третій крок — проголошення сертифікатної приватизації, що автоматично випливало із небажання повертати гроші з-за кордону. Набагато зручніше було випустити паперці, оголосити, що кожен із них — це одна із 52-мільйонних частинок багатства України, і почати приватизацію. Дуже швидко виявилося, що хитромудро задуманий процес приватизації дає свій ефект — і все багатство України, якщо його оцінювати за ціною приватизаційного сертифіката, який люди не знають куди діти, тягне на 300—500 млн. доларів США — вартість одного невеличкого заводу. І ті самі структури, про які йшлося вище, скупили у попередньо ними ж пограбованого народу за безцінь приватсертифікати і «прихватизували» левову частку майна України.

5. Четвертим кроком стало згортання виробництва. Бо для чого новоявленому «бізнесменові» турботи про налагодження виробництва? Йому значно простіше здати в оренду таким самим, як він, «бізнесменам» площі під казино, нічний клуб тощо і отримувати добрячі грошики готівкою.

6. Наступним кроком було введення непомірних податків. В розграбованій державі податки можуть платити лише поодинокі працюючі підприємства. А силові структури, всю бюджетну сферу та численну армію чиновників треба ж утримувати! У жодній країні світу такого немає, як у нас. Візьмемо будь-яку галузь промисловості. Крім галузевого міністерства, цією галуззю ще опікуються в Міністерстві економіки, Міністерстві фінансів, апараті Кабінету міністрів, Фонді держмайна, адміністрації Президента. Тобто рішення міністра має пройти ще 5 інстанцій, аби дійти до глави держави. І на кожному із цих етапів сидять чиновники, які не тільки створюють видимість роботи, а й інтенсивно «валять» справу. Бо для «пробиття» якогось рішення на кожному із цих етапів треба комусь «помазати», щоб легше воно йшло.

Введення податків, що відбирають у виробника все зароблене, майже цілковито задушило виробництво. Усе пішло в тінь. Наші товари стали неконкурентні, і гроші попливли за кордон — у Польщу, Туреччину, Китай, економіка яких піднялася саме завдяки українським «човникам». Науково-дослідні інститути, заводи, фабрики спустіли: усі кинулися продавати і перепродувати іноземний ширвжиток. Заробить людина копійчину — і на базар, щоб купити китайську курточку чи польське взуття. А воно все ж дешевше від нашого, бо завозиться в Україну «човниками» без тих грабіжницьких податків, що ними обкладають наші товари (60 % промислових товарів, які продаються в Україні, завезено «човниками»). Але коло швидко замикається. Віднесені на базар нашим працівником гроші до його власного заводу чи фабрики не повертаються — ніхто наших дорогих товарів брати не хоче.

7. Окремою причиною пограбування України став бартер. Особливо це стосується енергетичного сектора. Адже відомо, що більшість наших заводів і фабрик споживають газ і інші енергоресурси в обмін на власну продукцію, що вивозиться в Росію та Туркменію. Товарно-грошові відносини здійснюються саме там за посередництвом фірм — нерезидентів України, і прибутки осідають в офшорних зонах. Враховуючи, що такий бартер нині охоплює понад 30 % ВВП, є всі підстави вважати втрати України від нього гігантськими.

8. Створення «базарної індустрії» в державі різко загострило криміногенну ситуацію, адже боротьба за зони впливу переросла у стрілянину. Держава відреагувала просто — збільшила чисельність міліції майже до мільйона чоловік, різко зросла також кількість митників. Проте відсутність у державі сильного і послідовного керівництва, корумпованість вищих чиновників держави, бездіяльність у боротьбі з організованою злочинністю призвели до того, що армії міліціонерів і митників перетворились на додаткові рекетирські бригади, які, користуючись безкарністю, збирають данину з усіх. Фактично відбулося зрощення криміналітету і правоохоронних органів на всіх щаблях ієрархії в державі.

Щодо позитивів, які, звичайно, є, то я, враховуючи спрямування статті на пошук шляхів виходу із кризи, лише перерахую їх: збудовано всі атрибути незалежної держави, прийнято нову Конституцію, збережено громадянський мир у суспільстві, зростає позитивний миролюбний імідж України в світі, є здобутки у монетарній політиці, успішно введено нову національну валюту тощо.

Ось такий він, підсумок 5 років нашої незалежності і економічної реформи.

2. Хто винен?

Насамперед у важкому нинішньому стані України я звинувачую наших демократичних політиків усіх відтінків, до яких належу і я. Я звинувачую їх (нас) не в тому, що вони привели Україну до економічної руїни. Вони просто цього не могли зробити, бо ніколи демократичні сили в сучасній Україні не були при владі. Раз і назавжди треба розвіяти міф про відповідальність Руху і всіх демократів за кризу, що його підсовує широкому загалові мафіозний компартійно-господарський корпус, зрощений із криміналітетом, який нині повноправно «паханує» в державі.

Рух і демократи в Україні ніколи не мали свого Президента, Прем'єр-міністра чи більшість в парламенті. Так, ми завжди підтримуємо нашого Президента, Прем'єр-міністра, чи парламент, коли вони займають державотворчу, реформістську позицію, але ми вільні їх критикувати, коли їхні діяння не збігаються з нашими принципами. Рух і демократія не робили цієї економічної кризи, бо вони, як я вже казав, не були і не є при владі. А як не при владі — значить, — в опозиції.

А звинувачую я Рух і демократів у тому, що вони у 1991—1992 рр. не взяли всю владу в свої руки. Тоді, на хвилі всенаціонального демократичного піднесення, був 100-відсотковий шанс її взяти, розпустивши тодішню Верховну Раду і оголосивши нові вибори парламенту і президента України. Впевнений, що тоді легко б вдалося сформувати демократичну більшість в парламенті і створити демократичний уряд. Думаю, що за тодішньої розгубленості партійно-номенклатурно-господарсько-функціонерної братії цілком реальним було і обрання демократичного президента. Це вже пізніше, коли були порожні прилавки, стало вигідно кивати на близькість з Москвою і демонстративно розмовляти російською. А пам'ятаєте, як 1991 року Київ та вся Україна враз заговорили українською?! І люди посміхались дружньо один до одного, і було якесь відчуття спільності, був шанс сформувати національну ідею.

Але всі ці можливості наші тодішні демократи поміняли на тепленьке місце в парламенті, а то й у посольстві в іншій державі. За це і поплатилися. Після нових виборів, 1994 року більшості із тих «демократів» не стало видно в парламенті — впевнену більшість сформували представники лівого спектра політичних сил.

Кого ще можна звинуватити в нинішній ситуації, то це наших Президентів, — як колишнього, так і нинішнього. Президент України — глава європейської держави з 52-мільйонним народом, могутньою, хоча і застарілою промисловістю і величезним інтелектуальним потенціалом. Усе це може і має бути мобілізовано главою держави для пошуку правильних рішень і наведення елементарного порядку в державі. Чому ж тоді за цих 5 років складено більш як 13 програм діяльності Кабінету міністрів і змінено 7 чи 8 урядів на чолі з прем'єрами? Чому в державі серйозно точаться дискусії про клановість і боротьбу між цими кланами? Де ще, в якій ще країні Прем'єр-міністр тікає від правосуддя в іншу державу? Де ще є такі небачені армії корумпованих чиновників і представників силових структур?

Третім, кого я хочу звинуватити в важкому стані нашої держави, є Голова Верховної Ради. За те, що він, представляючи всіх депутатів України, свою ставку зробив на тих, хто, м'яко кажучи, не хоче, щоб Україна була незалежною суверенною демократичною державою. Бо як же можна зрозуміти братання з тими, хто не склав присяги на вірність народу України?

І четвертий, кого я хочу звинуватити у нинішній важкій ситуації, то це наш народ. Чому ти, народе, дозволяєш, щоб тобою правили люди, які тебе зневажають? Чому ти не хочеш іти на вибори? Може, ти раб і ніколи не станеш рівним серед рівних у світовій спільноті? Знаю, що все це не так. Але, але...

Ярослав ФЕДОРИН,
народний депутат України.

(Закінчення буде).

Читацький мікрофон

Не залишайте нас у безнадії!

За п'ять років незалежності України є незначні зрушення у свободі людини. Однак матеріальний рівень людей такий, що більше терпіти вже просто неможливо. Стоять підприємства, а ті, що ще якось животіють, не виплачують зарплати. Звідси — борги за квартири, недоїдання, дорослі діти живуть за рахунок пенсіонерів.

Тільки й чуєш по радіо, як урядовці роз'їжджають по закордонах переймати досвід, а в результаті того досвіду — розвалили все, що було. Добре тримається лише управлінський апарат, а він такий роздутий, що простих працівників набагато менше. Найбільші борги у держави — перед пенсіонерами: пенсія в нас дуже мала, за стаж роботи не платить ніхто, зрівняли всіх, ніяк не владнається питання з вкладами. У мене, приміром, на книжці було 3 тисячі карбованців, а на другій — одна. Недавно дізналася, що в перерахунку на сьогоднішній день у мене є чотири гривні.

Таких, як я, — мільйони, і всіх нас обікрала держава. За 35 років роботи на Союз я заробила 132 карбованці пенсії, а незалежна Україна дала мені 58 гривень. Обіцяної виплати за стаж багато пенсіонерів так і не дочекалися, померли. Аргументуєте тим, що держава бідна. А зате пенсіонери багаті, їм можна не платити. Скільки б ви не говорили про Конституцію, права людини, — вам уже ніхто не вірить. А ми ж вас обирали і вірили вам. Сподівалися, що ви будете захищати нас, а не доведете до таких злиднів.

Шановні депутати! У вас ще є можливість довести, що ви вболіваєте за народ: зробіть що-небудь для поліпшення нашого життя, не залишайте нас у повній безнадії на майбутнє!

Антоніна БУРЛА,
пенсіонерка.

Ківерці
Волинської області.

Сіяв розумне, добре, вічне, а зараз збирає врожай.

Мал. Л. ТЕЛЯТНИКОВА.

А якщо видавати заощадження в кредит?

Маю до вас побажання, наші дорогі депутати. Я —пенсіонерка, сорок років пропрацювала на педагогічній роботі. Усе своє здоров'я віддала своїм учням. Зустрічаючись з ними, не шкодую, що життя присвятила цій нелегкій роботі. Люди мого віку жили в різних умовах — розуміють і біду, і добро. Та ви, обранці народу, не бажаєте нас розуміти, хоч і говорите з трибуни від імені народу, якому живеться нині дуже важко. Пенсію за жовтень ще не одержали, а вже й лютий почався. Як нам жити? То й маю до вас пропозицію, а ви подумайте над нею. Чому б не зробити так: тим, хто має заощадження, проіндексувати їх і видавати щомісяця хоч би по 20—25 гривень. Це була б підмога до нашої пенсії, і ми користувались би своїми грошима, які, до речі, й відкладали на старість.

Світлана СТЕПАНОВА.

Озерне
Житомирської області.

Земля наша

Посіяли ідею, пожинаємо досвід...

У МАЛОЗЕМЕЛЬНОМУ Прикарпатті ріллі на душу населення припадає вдвічі менше, аніж у середньому по Україні. Та завдяки реформуванню на селі Івано-Франківщина виробляє у господарствах усіх категорій найбільше серед областей України сільськогосподарської продукції в розрахунку на 100 гектарів угідь, а спад виробництва за 1990—1995 роки становив 18,5 відсотка, що майже вдвічі менше, ніж у середньому по Україні.

Гуртом, та не в супрязі

Голова обласної державної адміністрації Степан Волковецький звернувся до всіх прикарпатців, політичних і громадських організацій Івано-Франківщини з приводу земельної реформи на селі, яка вступила у найважчий і найвідповідальніший завершальний період. Прикарпатці не чекали вказівок згори, і реформування села тут розпочали разом із становленням демократично обраної влади. Нині громадянам видано майже 150 тисяч сертифікатів на 87 відсотків усіх земель, що підлягають приватизації. Проросли зерна нерозгубленого ще дідівського досвіду — газдування на грунті далекоглядної управлінської політики. Та дорога реформування не була встелена пелюстками троянд, а надто — для його ініціаторів. Група голів колгоспів свого часу влаштувала щось на зразок політичного пікету супроти Степана Волковецького. Він пояснив їм, що голови з голів колгоспів внаслідок реформ не полетять, а кожний справжній господар матиме більше можливостей для самовиявлення. Час відсіяв лише «князьків», а ті, що мали нові ідеї господарювання й відповідальність перед власним сумлінням і перед людьми, не лише вистояли, а й зробили крок уперед. Селяни можуть не знати достеменно тонкощів реформи, роз'яснювальна робота ще триває, однак газду від горе-господаря відрізнять непомильно. (Хоча треба визнати, що численні соціально-політичні експерименти над селянством згубно вплинули на хліборобську мораль. У Стрийському районі на Львівщині стикалася з фактами, коли селяни відстоювали керівників, які розвалили господарство. Та за такого голови можна й не перепрацьовуватися, і додому, у присадибне господарство щось поцупити...)

На нараді з проблем реформування АПК, яка відбулася нещодавно в Івано-Франківську було дано гостру оцінку тим політикам, які прагнуть збирати врожаї на ниві власних інтересів, а селянські мозолі при цьому стають лиш розмінною монетою. Селян не треба захищати від ефемерного нашестя «експлуататорів», наголошувалося на нараді. Їх потрібно вчити господарювати гуртом, але не в колективній тісній супрязі. Про це говорили і колишні голови колгоспів, які у правовому полі регіональної програми земельної реформи та приватизації землі зуміли стати господарями нового взірця, повести за собою людей, відкрили для них перспективи добробуту. Торкаючись загальноукраїнських пекучих для селянства проблем, які необхідно розв'язувати на рівні уряду й законодавця, учасники наради таки не вдалися до звичного вже колективного плачу з приводу безвиході. Йшлося про варіанти розв'язання проблем, які не потребують руки Києва. Тим паче, що ця рука і не обіцяє щедрого дотування сільського господарства.

Степан Волковецький уривав мову доповідачів, які надто гаряче нападали на державу, бо «держава —всі ми». Фраза не голослівна, слова підкреслено практикою. Регіональну програму реформи було розроблено ще 1992 року. Її суть полягає в тому, що землі, призначені для товарного сільськогосподарського виробництва, спочатку передаються з державної у приватну власність у межах середньої земельної частки без визначення в натурі для громадян, включно із соціальною сферою на селі. Право власності підтверджується сертифікатом, затвердженим обласною Радою народних депутатів відповідно до указу Президента України від 10 листопада 1994 року. Водночас в усіх колективних господарствах проведено паювання майна для працівників і пенсіонерів. Після видачі сертифікатів розробляють схеми можливих варіантів реструктуризації господарства та розподілу земель. Власники майнових паїв і земельних часток одержують рекомендації для добровільного вибору форм власності та господарювання, щоб не допустити некерованого роздрібнення землі і зміни не так господарських відносин, як вивіски. Передбачають формувати різні за величиною та напрямом господарства на приватній основі.

— Не ставимо собі за самоціль розігнати колгоспи, в чому нас іноді звинувачують, — наголошував Степан Волковецький. — Ми хочемо, щоб колгоспники й керівники, спеціалісти господарств також стали власниками. Багато з них мають досвід і уміння, а тепер і право, щоб об'єднати довкола себе власників паїв, узяти земельні та майнові паї в оренду. Довести до свідомості кожного селянина його конституційне право розпоряджатися своїм земельним та майновим паєм, допомогти йому зробити оптимальний вибір — у цьому вбачаємо завдання органів влади. А надзавдання одне: землю треба використовувати найефективніше.

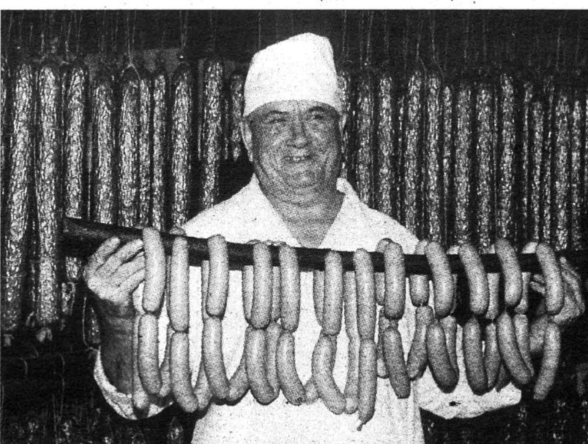
Колишній голова колгоспу Михайло Вишиванюк у січні 1995 року став головою правління акціонерного товариства «Степан Мельничук». Багатопрофільне господарство об'єднує три села, півтори тисячі акціонерів, з них 700 працюючих, за ініціативи Михайла Вишиванюка створюється корпорація кооперативів (близько двадцяти), кожного з яких наділено правами юридичної особи. Саме в таких кооперативах, фундаментом яких є приватна власність, він вбачає майбутнє українського села. Острах, що хтось прийде і скупить землі, він вважає безпідставним. Зрештою, запобігти цьому слід відповідними нормативними актами.

— Колгоспи не можуть існувати в тій формі, в якій вони були досі, — вважає Михайло Вишиванюк. —Доки селянин не відчує себе реальним власником, він ставитиметься до праці по-соціалістичному, а жити по-капіталістичному не зможе ніяк.

Допоки батько-Київ радить раду, допоки в муках народжуються нові рішення, господар не нарікає на дешеві польські продукти, які стриножують, мовляв, нашого товаровиробника, а шукає вихід. На вітчизняній техніці конкурентоспроможної продукції не виробити. І голова правління вже виношує ідею лізингового проекту для технічного переозброєння господарства. Потужна корпорація на приватній «заквасці» дає таку можливість.

«Рідна земля» шукає правду

Голова облдержадміністрації Степан Волковецький вимагав на нараді чітких відповідей на запитання: що нам заважає рухатися вперед? Володимир Семенів, голова селянської спілки «Рідна земля», відповів на це запитання доволі різко: заважають, зокрема, місцеві «партнери». Наприклад, «Облсільгосхімія», купуючи у виробника тонну селітри по 180 гривень, продає її господарствам по... 330 гривень. Та ще й пояснює таке здирство об'єктивними чинниками: мовляв, не всі розрахувалися. Але чому мають потерпати ті, які розплатилися, зокрема «Рідна земля»? Володимир Семенів, філолог з університетською освітою за фахом, має певні суб'єктивні переваги перед колегами: він не переобтяжений догмами старого господарювання, що трималося на «цінних вказівках» згори, об'ємне мислення гуманітарія допомагає знаходити нестандартні рішення. Об'єктивні труднощі не так стриножують, як стимулюють опірність, гнучкість реформаторської політики. До того ж йому поталанило на духовного учителя. Це — головний агроном господарства Мелетій Мартинюк. Той був реформатором завжди і до безглуздих «цінних вказівок» не прислухався, за що заробив свого часу сім партійних доган і почесне звання... «манілова». Після поїздки до Німеччини припинив сплачувати партійні внески. Зробив це «із принципу», бо пересвідчився, що партія не веде селян до добробуту. Вразили його тамтешні доярки, які приїжджали в «мерседесах» на ферму. А там —навіть натяку на запах аміаку нема. З болем подумав про наших жіночок, які місять болото кирзовими чобітьми...

«Батько» і «син» зійшлися в головному: посівні кампанії значно важливіші за політичні, а звідси й відповідний стиль роботи тандему. Реформа може обернутися черговою кампанією, якщо не грунтуватиметься на міцних засадах науки і практики.

— Людей треба вчити, а ми повернули їм «сапку» 1939 року. І тепер вони висаджують картоплю по чотири-п'ять років на одному місці, — говорив на нараді Володимир Семенів.

Інформація для роздумів: присадибними ділянками на території Чернїівської сільради охоплено 612 гектарів землі, пропайовано — 324,3 гектара. Присадибні ділянки поки що є джерелом виживання, але в майбутньому, прогнозують керівники «Рідної землі», і ці землі вигідніше буде здавати в оренду. Та всьому свій час. Тиску тут ніхто не чинить, натомість триває терпляча й копітка роз'яснювальна робота. Спотворені форми колективізму відмирають, а усвідомлення, що роздрібнювати межами землю за умов гострої нестачі ріллі нерозумно й нерентабельно, має ще визріти. Зрештою, селяни повинні бачити перед собою конкретну альтернативу. Перетворення колишнього колгоспу «Правда» на спілку «Рідна земля» не було формальним. У січні—березні минулого року тричі проводили збори в кожному з підрозділів. Спеціалісти запропонували селянам на вибір шість варіантів господарювання, докладно роз'яснювали суть кожного. Серед цих варіантів — індивідуальне господарювання на своїй частці, передавання частини землі фермерам в оренду, утворення акціонерного товариства, вибір ефективного власника, який володів би 51 відсотком паїв, та інші. Чернїів обрав свій шлях. На загальних зборах було змінено статут господарства і створено спілку на засадах об'єднання земельних і майнових паїв. Четверо сільчан не подали заяв, і це їхнє право. Розпоряджатися своєю приватною власністю мешканці Чернєва доручили Володимирові Семеніву. Чому саме йому? На це запитання відповів його духовний батько.

— Володимир Семенів — перспективно мислить, розумно господарює, дбає про добробут людей, ставиться до них шанобливо.

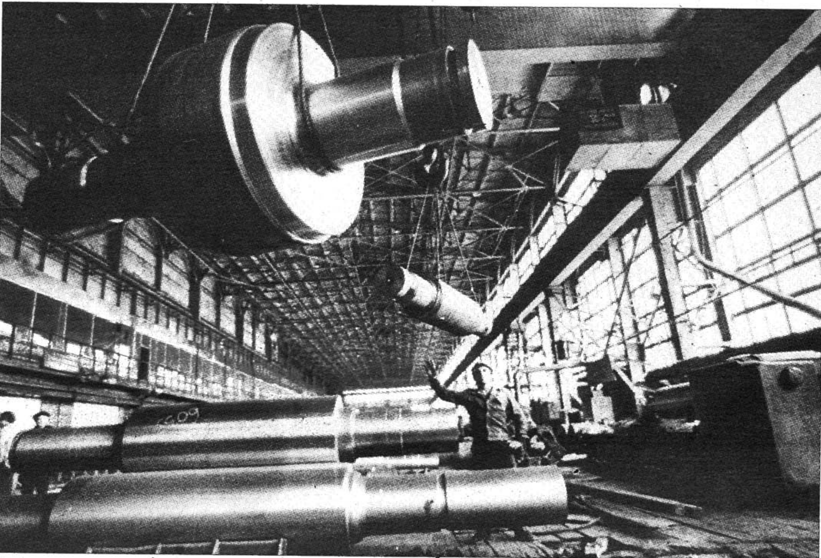
Майнові паї було обчислено і проіндексовано разом із науковцями. Обсяг земельної частки і майнового паю надає під час вирішення стратегічних колективних завдань певне право голосу. Деякі пайовики володіють 7—9 голосами. Торік у рахунок орендної плати за землю пайовики одержали 36 тонн зерна, 6 тонн цукру, а також кінно-транспортні послуги за собівартістю. Господарство жодного разу не брало кредит, натомість знаходить свої способи акумулювання обігових коштів. Наприклад, при спілці діє на контрактових засадах швейна майстерня, яка пошиває спецодяг. «Рідна земля» має власну крамницю, де на відміну від звично порожніх магазинів споживчої кооперації можна придбати усе, чого душа забажає: від сільськогосподарського реманенту до колиски, газової плитки, кока-коли тощо. «Живу» копійку дають власні молочні кіоски в Івано-Франківську. За минулі чотири роки господарським способом прокладено 32 кілометри газопроводу. Це лише окремі штрихи перспективного мислення. І все це на тлі нинішнього податкового преса, відсутності нормативної бази, за доволі скромних стартових умов і загальної зневіри селянства (ніде правди діти) еу будь-яке реформування.

Старовинне село Чернїів розгледіло господаря, зробило на нього ставку. Цей та інші приклади дали облдержадміністрації підстави для жорсткої вимоги: «до виходу в поле в кожному селі слід сформувати нові агроструктури на основі вільного вибору селянами способу господарювання».

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Фото Тараса ЯКОВИНИ.

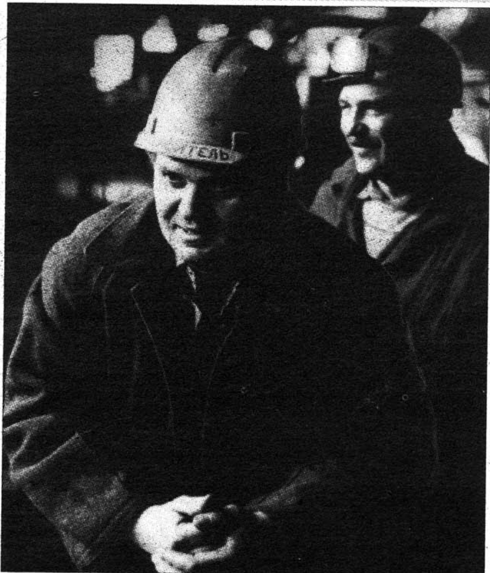
Івано-Франківська область.

Вадим ЛІСНИЙ (ДІНАУ-Укрінформ), спеціально для «Голосу України»

Адреса оригінального «рецепту» — Лутугіне

АТ «Лутугінське об'єднання прокатних валків», що в Луганській області, готується наступного року відзначити своє 100-річчя. Це підприємство занесене до світового каталогу найкращих товаровиробників, що постачають валки до України, Росії, країн Європи, Азії та Африки. І от нещодавно за комерційний успіх і якість продукції представникам АТ у Парижі було вручено міжнародний «Приз Європи». Хочете — вірте, хочете — ні, але лутугінці просто не встигають по призи їздити. Адже протягом останніх двох років це вже п'ята престижна нагорода!

Нині заводчани здійснюють революцію в ливарному виробництві: завершують монтаж нової відцентрової машини вертикального заливання валків для металургійної промисловості. Виготовлення валків відцентровим способом вигідне й ефективне, оскільки дає змогу рівномірно заливати метал по всій довжині валка й істотно заощаджувати легувальні метали, що надходять із Росії.

Ритмічна робота забезпечує регулярну виплату зарплати. Безперечний авторитет у заводчан має генеральний директор Микола Будагьянц, який, до речі, прийшов на підприємство майже сорок років тому помічником майстра з формування. Нині він професор, доктор технічних наук, лауреат державних премій України і колишнього Союзу.

В АТ піклуються про людей. У цехах і на території —чистота й порядок. Зелені газони, фонтани, скульптури. Одне слово, працювати тут — справжнє задоволення.

На знімках: міжнародні призи лутугінців; лутугінські валки; ливарники з 25-річним стажем Віктор Мазуренко і Микола Таранов; голова Луганської облдержадміністрації Г. Фоменко, який нещодавно відвідав об'єднання, разом з генеральним директором М. Будагьянцом (праворуч) і головою райдержадміністрації Ю. Махортовим у вальцетокарному цеху; 33 роки працює у вальцеливарному цеху плавильником Герой Соцпраці Павло Рожко; на території підприємства недокурок кинуть лише до такої оригінальної урни.

Фото автора.

Собор Олеся Гончара

Великі люди залишають після себе багато загадок. У всіх енциклопедіях написано, що Олесь Гончар народився 3. IV.1918 року в селі Суха тепер Кобеляцького району на Полтавщині. А ось чимало дніпропетровських краєзнавців стверджують, що насправді з'явився він на світ у Ломівці на Дніпропетровщині, але на другий чи третій день його мама перебралася на Полтавщину, де й зареєструвала сина.

Та чи велика різниця, де народився письменник, якому судилося стати совістю народу? Тим паче, що Дніпропетровщині немає підстав нарікати, бо з нею ім'я Гончара пов'язане дуже тісно. Тут по війні він навчався і навіть трохи працював в університеті. Головне ж, тут він, у хаті старшої сестри, написав «Альпи», «Голубий Дунай», «Злату Прагу», які склали знамениту трилогію «Прапороносці». Та й згодом ніде Гончару так не писалося, як у Ломівці.

Тепер нам відомо багато про те, як свого часу організовувалася безсоромна і галаслива антисоборна кампанія. Та зараз треба попередити ще одну, вже теперішню, негарну і непривабливу історію невдячності до світлої пам'яті свого земляка, якою знову може «прославитися» Дніпропетровщина. Спершу поміж інтелігенції поповзли чутки, що письменники запропонували присвоїти ім'я Гончара Дніпропетровському університетові, а ректор останнього Володимир Пресняков нібито категорично проти. І прикривається тим, що громадськість університету буцімто не бажає цього. Ось-ось завирують пристрасті. Бо вони уже вихлюпнулись на сторінки однієї місцевої газети, потім і однієї київської. Земляки, які за життя Гончара навперейми освідчувалися йому в коханні і навіть користувалися його покровительством, тепер відвертаються — ось так, умисне чи ненавмисне, тлумачиться ситуація, все виразніше повертаючись на нову ганьбу, затіяну дніпропетровцями навколо Олеся Гончара.

То чи не краще відразу, поки справді не втонули у мішанині і плутанині, розставити крапки над «і»?

Голова правління обласної організації Спілки письменників України Віктор Савченко показує первинного документа. У жовтні 1995 року справді було звернення до ректора університету. Просимо Вас, відомого вченого, говорилося там, заручившися підтримкою обласної держадміністрації та Дніпропетровської міськради, разом з письменницькою організацією порушити клопотання про присвоєння Дніпропетровському державному університетові імені Олеся Гончара.

Оскільки аналогічне звертання було й від керівництва Спілки письменників України, відповідь Володимира Преснякова дніпропетровські літератори дістали... з Києва. В інтерпретації колег, які дійсно твердили про категоричну відмову і посилання на «громадськість університету». Що, на думку добре поінформованих про справжні настрої університетських викладачів і студентів-дніпропетровців, м'яко кажучи, не відповідає дійсності.

І ось ми в кабінеті Володимира Преснякова.

— Особисто для мене, — говорить Володимир Федорович, — Олесь Гончар — улюблений письменник. Я його, єдиного з сучасних класиків, усього перечитав. Не раз зустрічався, гостював у нього вдома. Останнього разу - коли вчена рада присвоїла Олесю Терентійовичу звання почесного доктора наук нашого університету. Що, не знали про це? Як тільки прийняли рішення про почесних докторів свого вузу, ми зійшлися на тому, що їх список має відкрити тільки Гончар.

Так у чому ж річ? Чому з присвоєнням імені письменника-академіка університетові виникла заминка? І небажана, бо хочеться навіть запитати, підозрюючи бозна-що: коли ні, то навіщо було й затівати? Аби потім знову червоніти від сорому? Чи щоб мати нагоду з'ясовувати, хто чого з відомих нині діячів літератури і науки «вартий»?

Дивовижно, але останнього — необхідного комусь уже зараз з'ясування персональних позицій, за нашою сумною традицією замішаних на політизовано-ідеологічних засадах, — ректор університету не виключає. Адже на пропозицію письменників, вважає Володимир Пресняков, відмови не було. Обговоривши її, вчена рада лише підтвердила своє попереднє рішення, прийняте ще в лютому 1992 року.

Річ у тім, що, не з власної ініціативи поносивши за свій вік імена Сталіна і Калініна, з 1954 року Дніпропетровський університет називається імені 300річчя возз'єднання України з Росією. За рішенням Верховної Ради, яке досі так ніхто й не відмінив. Уже з кінця 1991 року ректорат двічі письмово звертався до тодішнього міністра освіти Петра Таланчука «на державному рівні зняти старе ім'я», але прохання залишилися без наслідків. Університет самостійно вилучив ім'я 300-річчя зі своїх печаток і документів, але хіба так робиться в цивілізованих країнах? А тут ще в січні-лютому 1992 року кілька громадських організацій і навіть партій надіслали послання в ректорат — хто з пропозицією, а хто і з вимогою -присвоїти вузу ім'я ... ні, не Олеся Гончара -йшлося зовсім про іншу, також дуже шановану і заслужену перед народом людину...

Ось чому, нагадавши, що рішення про присвоєння імен у нас зазвичай приймалося вищою законодавчою владою, вчена рада університету і заявила в лютому 1992-го, що «вважає доцільним перейменування всіх організацій, підприємств та установ в Україні здійснити на рівні комплексного розгляду на одній з комісій Верховної Ради, попередньо розробивши положення про присвоєння імен і про те, хто їх повинен присвоювати». Коротко і ясно. Отож коли через три роки надійшло письменницьке звернення, вчена рада зовсім не про «доцільність» заявила, як зараз тлумачиться, на жаль, майже на рівні пліток, а про «доцільність робити це в державі цивілізованим шляхом».

Що ж, «Собор» Гончара виріс із його «Тронки». Пригадуєте Яцубу — відставного майора сталінських гулагів? Він пропонував рідній дочці «змінити ім'я, бо звати її, власне, було не Ліна, а Сталіна». Але ЛінаСталіна так і скипіла: «Я вам не колгосп, щоб мене перейменовувати! Раніше треба було думати!»

То подумаймо ж хоч зараз. Носити університетові ім'я Яворницького, як домагалися у 1992 від ректорату, чи Гончара, як питання стоїть тепер? Обласна організація дніпропетровських письменників збагнула, до речі, що не Володимир Пресняков чи вчена рада мають це вирішувати. Уже минулого року вона надіслала клопотання в Кабмін на ім'я віце-прем'єр-міністра Івана Кураса. Але лист повернувся без розгляду, бо був «надісланий з порушенням вимог пункту 2 абзацу 3 постанови Кабінету міністрів про заходи щодо скорочення кількості звернень органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій до уряду держави». Таки, виходить, своє слово має сказати передусім Верховна Рада?

В університеті тим часом розповідають, як багато професори, викладачі і студенти роблять для увічнення пам'яті Олеся Гончара. На факультеті української філології та мистецтвознавства відкрито аудиторію Олеся Терентійовича, в якій зібрані книги письменника та дослідження і монографії про його творчість. Тут є і студентські роботи. Ім'я Гончара носить науководослідна лабораторія фольклору, народних говірок та літератури Придніпров'я. Багато літ поспіль влаштовуються уже традиційні гончарівські читання, а починаючи з 1964-го — наукові конференції, присвячені творчості академіка Олеся Гончара...

І це не повен перелік того, як тут вшановують пам'ять свого видатного випускника та вивчають його спадщину. Не випадково в самому університеті, виявляється, й раніше були пропозиції присвоїти ім'я Олеся Терентійовича факультетові української філології. А чом би й ні? Але щоб сталося це обов'язково-таки на державному рівні. Стосовно ж нинішніх справжніх настроїв викладачів та студентів, то впадає у вічі, що вони явно пригнічені. Правда, від того, що вища освіта нині у великій скруті, а Дніпропетровський університет, на жаль, не виняток. За великим рахунком, навіть соромно за теперішню халепу, котра до землі пригинає і цей університет. Адже він, на думку багатьох, мав би бути визнаний не менш ніж національним центром інтелектуальної підготовки молоді України. Серед його вихованців — і математики світового масштабу, і творці найпередовішої на планеті космічної техніки, і, до речі, нинішній Президент України. Тож вуз гідний того, аби держава потурбувалася перетворити його на провідний. І водночас зробила престижним та гідним для наших спадкоємців, котрі тут вбирали б у себе найпередовіші знання і духовні скарби народу, як у храмі. Тільки тоді і не соромно буде називати університет навіть не іменем Гончара, а Гончарівським. Як Шевченківський у Києві чи Франківський у Львові, він має доносити найцінніше і найнетлінніше з надбаного українським народом на кінець двадцятого сторіччя.

Колись наші пращури будували пам'ятники-храми. Не всі народ зумів, на жаль, зберегти, але ж стоять ці собори — починаючи з Софійського у Києві. То чи не збудувати і нам сьогодні свій собор? Для себе, для дітей, для внуків і правнуків. І назвати його Гончарівським, чиє ім'я в совісті народній освячує кожного очищенням, покаянням, спокутою і обов'язком.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

На шпальтах преси рад

У сім'ї — сімнадцять дітей

Маріуполь, провулок Ясний, 29. За цією адресою у приватному будинку мешкає сім'я робітника кисневоконверторного цеху «Азовсталі» Петра Федоровича Пухальського і його дружини Любові Іллівни. У них - сімнадцять дітей! Першу дитину — доньку Наташу -Люба подарувала своєму коханому чоловікові 1977 року. А потім майже щороку — хлопчик або дівчинка, синок або донька. Сімнадцяту — Ліану — лелека приніс торік.

— Їхала я на гостину до цієї родини, — розповідає в газеті «Приазовский рабочий» Т. Павлюченко, — і думала: як можна в на час мати сімнадцять дітей і не зійти з розуму?

Можна, якщо в сім'ї панує злагода, — каже мама Люба. Раніше було важко самій справлятися з малюками. А тепер підросли старші і вже стали добрими помічниками мамі. Гостро дається взнаки матеріальна скрута. Уявляєте, щодня тільки хліба треба купляти 6-7 буханок! Якби не овочі, що самі вирощують на невеличкому городі і заготовляють на зиму, не вижили б. Заробіток батька -300 гривень на місяць. Мамі «на дітей» дають сотню. З цих грошей 150 гривень щомісяця треба платити за комунальні послуги. У наданні субсидій відмовили. А діти ж живуть не хлібом єдиним. Їм і одяг потрібен, і ще багато що. Спасибі, допомагають брати Петра Федоровича. Їх у нього сім.

З публікації газети складається враження, що про цю унікальну багатодітну сім'ю в Маріуполі мало хто піклується. Не виявляють до неї належної уваги ні керівники «Азовсталі», ні місцеві органи влади. А може, такі сім'ї слід узяти на повне державне утримання? Адже з тривогою говоримо про вимирання української нації.

На тім світі, а живі

Нещодавно у Слов'янську, що на Донеччині, відбулося засідання Ради ветеранів місцевого арматурноізоляторного заводу: двом колишнім працівникам цього підприємства, — повідомляє районна газета «Вісті», - вручали незвичайні сувеніри — Книги Пам'яті. В одній з них, що присвячена Луганській області, написано: «Верейнов Михайло Володимирович загинув у травні 1943 року». А він, колишній командир батареї, пройшов бойовий шлях від Волги до Прибалтики, вижив, як мовиться, усім смертям на зло, після війни багато років працював на заводі. І нині, розмінявши дев'ятий десяток, не сидить без діла — очолює комітет громадського самоврядування мікрорайону Лимани.

Такий же сувенір — Книгу Пам'яті Запорізької області — було вручено ще одному ветеранові заводу — Миколі Федоровичу Ясиницькому. У книзі значиться: «Загинув у селі Єрестівка (Широке) Запорізької області 23 жовтня 1943 року». А йому, колишньому воїнові-зв'язківцеві, який визволяв не тільки міста і села Запоріжжя, а й штурмував Берлін, видно, не сподобалося нудьгувати «на тім світі». Після війни працював робітником на заводі, без відриву від виробництва закінчив інститут, став інженером, обирався членом ради підприємства.

Живіть, славні ветерани, ще довго-довго на цім світі!

Про що говорять у світі

Німеччина на краю прірви?

***РЕКОРДНИЙ** рівень безробіття у ФРН — 4 мільйони 700 тисяч чоловік — тема, що потіснила на задній план решту подій у цій державі. Радіо «Дойче Велле» підготувало огляд німецьких газет і журналів, які присвятили цій проблемі свої публікації.*

Журнал «Штерн» виніс на обкладинку зловісне запитання «Німеччина на краю прірви?» У передовій статті головний редактор журналу, зокрема, пише: «Просто вражає, яку безпомічність, яку інтелектуальну нікчемність продемонстрували провідні сили країни —політики, профспілкові боси, промисловці і коментатори після опублікування відомостей про новий рекорд безробіття. Вони не придумали нічого кращого, ніж влаштувати змагання, хто наговорить більше пустопорожніх фраз, хто найпереконливіше зобразить перед телекамерою почуття потрясіння. Проте структурна криза, в яку ми скотилися, намічалася вже давно. Незліченні попередження з боку експертів, наприклад Федерального банку, не змогли зупинити хибні тенденції і відвернути помилкові рішення, відповідальність за які поділяють практично всі впливові сили країни.

У чому ж суть проблеми? Ми закостеніли в своєму споживацькому мисленні. Ми загрузли в безкінечній боротьбі за розподіл пирога національного прибутку. Ми звикли у випадку небезпеки звертатися до надмірно роздутої держави, яка просто не в силі виконати всі наші вимоги. Одним словом, ми повільно, але неминуче втрачали реальний погляд на себе і, головне, на оточуючий світ. Тим часом, вихід із ситуації, що склалася, очевидний. Нам треба скоротити роль держави, звільнитися від державного попечительства, яке нас сковує. Нам необхідно підвищити відповідальність кожного за свою долю. Нам треба більше гнучкості, ми повинні бути відкритими для нових ідей. Одним словом, пора влаштувати капітальну чистку суспільного організму від склеротичних відкладень, час позбутися застарілих правил гри і звичок».

Одним із основних проявів склерозу системи багато коментаторів вважають безпомічність урядової коаліції. «Колю час у відставку!» — так озаглавлена передова стаття в газеті «Воxe» Ханса-Ульріха Йоргеса, в якій автор пише: «Досить підлесливості, вона принизлива. Мова давно вже не йде про те, коли, нарешті, Гельмут Коль зволить оголосити нам, що він готовий в черговий і останній раз виставити свою кандидатуру на виборах у майбутньому році, щоб зустріти прийдешнє тисячоліття на посту канцлера. Німеччина — це не подарована на все життя вотчина. Становище і перспективи цієї держави мають такий похмурий вигляд, що настав час чітко заявити: «Німеччина більше не може дозволити собі терпіти цього канцлера, у неї більше немає сил. Не можна допустити, щоб його слабкість, врешті-решт, призвела до слабкості всього суспільства». «Німеччина втомилася від Коля», — вигукує Ханс-Ульріх Йоргес і наводить далі такі аргументи:

«Шокуючий рекорд безробіття і безпорадна реакція на нього, суперечки навколо скандально сумбурних і нескоординованих планів реформ систем оподаткування і пенсійного страхування, необхідність латати все нові дірки в сяктак скроєному держбюджеті, різке погіршення перспектив введення єдиної європейської валюти — все це розвіяло останні ілюзії щодо аналітичних, економічних і стратегічних здібностей старіючого канцлера. Замість того, щоб використати знання і сили кращих спеціалістів або, в крайньому випадку, інтелектуальний потенціал своєї власної партії з метою вивести країну з кризи, Гельмут Коль і надалі управляє, спираючись на вузьке коло своєї боннської свити. Тим часом країна потребує оновлення, і якщо Коль сам не розуміє, що йому час у відставку, хто-небудь повинен йому це підказати».

Хроніка. Факти. Події

● Анкара

Болгар не змусять пакувати валізи

Скандальне розпорядження уряду Туреччини про висилку з країни болгар турецького походження буде скасовано протягом найближчих днів. Про це повідомив міністр національної оборони Турхан Таян. Він вважає прийняте рішення «помилковим і нездійсненним». Тим часом міністр внутрішніх справ Мерал Акшенер заявила, що документ, про який ідеться, було підготовлено з відома голови уряду Неджметтіна Ербакана. Серед основних причин його прийняття — намір запобігти «прихованій міграції» етнічних турків із сусідньої Болгарії і недопущення проживання на теренах Туреччини осіб, які не мають відповідної посвідки.

● Москва

Проект є. Чи буде згода?

Консультації керівника чеченської комісії по переговорах з Москвою Мовладі Удугова з представниками Російської Федерації тривають, заявив представник прес-служби Ради безпеки Росії. За його словами, ці консультації проходитимуть «у ряді зацікавлених міністерств». Напередодні, під час консультацій із секретарем Ради безпеки Росії Іваном Рибкіним, Мовладі Удугов запропонував проект договору про мир, злагоду і співробітництво між Чечнею і Російською Федерацією, а також проект загальної угоди з урядом Росії з економічних питань.

● Копенгаген

Про Карабах знову згадали

Майже тримісячна вимушена пауза у міжнародних посередницьких зусиллях з урегулювання проблеми Нагірного Карабаха близька до завершення. Про це свідчить зустріч трьох співголів Мінського процесу — представників Росії, Франції і США, що відбулася на запрошення Данії, котра очолює нині ОБСЄ.

● Нью-Йорк

Трагічні підсумки

Минулий рік став для американських авіакомпаній найгіршим за період з 1985 року за числом загиблих, зазначається в оприлюдненій тут доповіді Національної комісії з безпеки на транспорті. П'ять авіакатастроф, які сталися 1996 року, у тому числі вибух над Атлантикою «Боїнга-747» і падіння у Флориді в болото «Евергледйса ДС-9», забрали життя 380 людей.

● Ліма

Єдиний результат

У Перу у вівторок відбувся черговий, шостий, раунд переговорів між місцевою владою і терористами, що утримують заручників у резиденції посла Японії в Лімі. Єдиним результатом цієї зустрічі стала домовленість про проведення чергового раунду наступного четверга, повідомив журналістам член урядової делегації архієпископ Хуан Луїс Сіпріані.

● Пекін

США приймуть перебіжчика?

Сполучені Штати висловили готовність прийняти високопоставленого північнокорейського перебіжчика, секретаря ЦК Трудової партії Кореї Хван Дян Оба, який протягом двох тижнів перебуває у посольстві Південної Кореї в Пекіні. Про це повідомило вчора з посиланням на «китайські джерела, що заслуговують на довіру», в столиці КНР японське агентство «Кіодо Цусін».

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Весна гряде...

У різних країнах її прихід святкують по-своєму. Столицю Канади Оттаву заквітчують тюльпанами, які їй щороку в величезній кількості передає в дарунок Голландія — як спогад про перебування в Канаді в роки другої світової війни однієї з монарших осіб. У Франції влаштовують різноманітні фестивалі квітів, наприклад, нарцисів. Скульптури з квітів — це справді витвір мистецтва, від якого навіть паморочиться в голові: так пахнуть мільйони весняних нарцисів.

Але хіба весна в Києві не така прекрасна? Ще кілька тижнів — і місто-сад увінчається тисячами каштанових свічок, розквітне бузком і тюльпанами. Весна — гість аполітичний та інтернаціональний. Вона приходить до всіх і поза всякими умовами.

Юрій ЗЕЛІНСЬКИЙ.

Президента судитимуть. Трохи пізніше

Судовий процес над останнім комуністичним керівником Албанії — колишнім президентом країни Рамізом Алією відкладено на невизначений термін.

Адвокати екс-президента відвели склад суду, звинувативши його в упередженості. Водночас у столиці Албанії Тирані поширено заяву Алії, в якій наголошено, що організований над ним процес переслідує єдину мету — відволікти увагу албанської громадськості від гострої політичної кризи, яка виникла внаслідок масового краху «фінансових пірамід».

На суді 71-річному Рамізу Алії мають намір висунути звинувачення у геноциді та злочинах проти людства. Представники звинувачення, зокрема, вважають його винним у смерті сотень албанців, що їх було застрелено солдатами на кордоні під час спроби втекти з країни в період між 1986 і 1991 роками. За албанськими законами, колишньому президентові загрожує від 15 років позбавлення волі до довічного ув'язнення.

Столиці світу

Італія. Фонтан Ді Треві в Римі.

Яку ціну заломить Москва?

Коментар

***З ПОНЕДІЛКА** в Брюсселі експерти НАТО і Росії працюють над текстом проекту угоди з питань безпеки, яка має стати своєрідною компенсацією для Москви у зв'язку з розширенням Північноатлантичного альянсу на схід.*

А незадовго до цього глава зовнішньополітичного відомства Росії Євген Примаков і генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана після переговорів уперше почали говорити про прогрес. Спостерігачі, дипломати й експерти вважають, що сторони, здається, як ніколи наблизилися до розв'язання найбільш спірного питання: форми цього документа. Адже досі Москва наполягала, що це має бути угода, яка була б для обох сторін обов'язковою, юридичною, а НАТО зупинялося на хартії, яка має форму політичної заяви. Проте ті, хто уважно стежить за розвитком подій, мабуть, помітили, що Москва дедалі рідше вживає слово «угода».

Що ж це за документ?

Він має складатися з трьох розділів. У них передбачено, по-перше, закріпити такі принципи, як зміцнення демократії та дотримання прав людини; по-друге, перспективи майбутнього співробітництва і, по-третє, визначення механізмів консультацій.

Як повідомляють поінформовані джерела, з першого пункту сторони дійшли згоди, а з другого досягнуто компромісу: Росія схвалила запропонований альянсом список пропозицій — від спільної участі в миротворчих акціях і боротьби з розповсюдженням зброї масового знищення до координації зусиль для захисту довкілля. А от щодо вироблення механізмів консультацій, то обговорюється ідея спільної ради, у якій Москва мала б лише дорадчий голос, а не право вето.

Але не слід забувати, що попереду — 20—21 березня —зустріч Клінтона і Єльцина в Гельсінкі. А під час зустрічі з держсекретарем США Мадлен Олбрайт російський Президент дав зрозуміти, що непоступливість Москви не така вже й залізобетонна: можливі компроміси. Які вони — стане відомо в Гельсінкі.

Проте не треба забувати, що Москва завжди була непередбачувана, а її ставлення до розширення НАТО —вкрай суперечливе.

Хоча й зрозуміло, що власних засобів для того, щоб не дозволити Польщі, Чехії та Угорщині вступити до НАТО у Москви недостатньо, але проблема з політичної може перейти в економічну: для цих країн Росія —традиційний ринок збуту. Тож ціна розширення НАТО зростає.

Слід враховувати й те, що наближення альянсу до кордонів слов'янських держав може мати несподівані наслідки. Зокрема, з'являється досить невизначена зона —країни Прибалтики, Україна, Білорусь, які входять до сфери інтересів Росії. А це: чи розшириться зона на Румунію і Болгарію, передбачити надзвичайно важко. Тим більше, що це значною мірою залежить від розвитку внутріполітичної ситуації в Росії.

Отож, Москва торгуватиметься. Захід запропонував (а Росія схвалила) одностороннє скорочення військ Північноатлантичного альянсу у Європі і перегляд підписаного 1990 року договору про звичайні збройні сили з урахуванням вимог Росії. Цей договір мають ратифікувати парламенти 16 країн — членів НАТО, тому його текст має бути прийнятний для всіх, а на це потрібен час. Тож Москва, очевидно, скористається з цього, щоб виторгувати в Заходу якомога більше поступок. Реального компромісу може бути досягнуто тільки на зустрічі Клінтона і Єльцина.

А що як цей компроміс полягатиме в тому, що Єльцин вимагатиме за розширення НАТО ще більшої плати?

Почекаємо.

Валентина ПИСАНСЬКА.

У номер

● **Сімферополь**

Завдання для представника Президента

Тривогою Президента України і головним своїм завданням назвав Василь Кисельов, постійний представник Президента України в Криму, необхідність засіяти понад 80 тисяч гектарів орної землі, які сьогодні «гуляють» на півострові. За його словами, лише тоді автономна республіка буде з хлібом.

Ще одна проблема — нормалізація виплати заробітної плати бюджетникам, а для цього треба взятися за надходження коштів до бюджету. Зустрічаючись із журналістами, він заявив, що правоохоронні і контролюючі органи автономії розробили план заходів для наведення ладу у сфері збирання в Криму податків.

● **Запоріжжя**

Згадали про паротяги

Ось уже півмісяця паралізована робота Бердянського морського порту, більше тижня не надходять залізницею вантажі й на підприємства Бердянська. 25 потягів, по 50 вагонів у кожному, простоюють нині у напрямі Поліг, Бердянська та інших районів, господарства яких готуються до посівної й сподіваються на дизпаливо та добрива, що надійдуть залізницею.

Щоб хоч якось врятувати цей регіон, повідомив начальник Запорізького відділення Придніпровської залізниці Станіслав Северин, довелося «витягти» два паротяги 1949-го року виробництва.

Головна причина зупинки залізничного транспорту на неелектрифікованих напрямах — відсутність «живих» грошей. Їх немає не лише на придбання дизельного палива, сплату податків та розрахунки з Пенсійним фондом, а й на виплату заробітної плати 16-тисячному колективу, який останній раз отримав зароблене в... жовтні.

● **Рівне**

«Хвости» знищуватимуть... гаманцем

Ректорат Рівненського педагогічного інституту видав наказ про встановлення плати за ліквідацію студентами академзаборгованості та різниці у засвоєнні предметів, що виникають під час переведень з одного вузу до іншого чи навіть на інший факультет. Якщо хтось забажає підвищити бал за іспит — теж, будь ласка.

Вартість перескладання іспиту — 8,60 грн., заліку —удвічі менше, контрольної роботи — 17,20 грн., а ось курсової — аж 25,80 грн. Платити до каси інституту, а не, так би мовити, безпосередньо... Отож студенти житимуть веселіше! І вуз також.

● **Ніжин**

Стежками Довженка

На п'ятий Ніжинський фестиваль самодіяльних кіновідеофільмів прибули представники аматорських студій області, окремі кіноаматори. Перегляд кінострічок засвідчив: чернігівські продовжувачі справи Довженка мають досить солідний творчий доробок. Головні призи фестивалю дісталися чернігівській студії «Райдуга» за ігрові фільми «Райдужна баня» та «Знімається операція «Медуза».

Чергова перемога «Динамо»

Лідер чемпіонату України з футболу — київський клуб «Динамо, який перебуває на зборах в Ізраїлі, здобув чергову перемогу. В товариському матчі кияни виграли у клубу «Маккабі» (Хайфа) — 4:0. Голи забили: Ващук (2), Шевченко, Кардаш. Динамівці, як і в попередніх зустрічах, грали двома складами. Лише Чеботару, Саутін, Шкапенко, Антюхін того дня працювали за індивідуальним планом. Сьогодні «Динамо» зіграє з київським ЦСКА, а завтра повернеться в Україну.

І на Прорву потрібні гроші

Чи має Україна вихід з Дунаю в Чорне море?

Проблема

БЕЗГЛУЗДЕ запитання, скаже дехто, варто тільки глянути на карту, аби в тому переконатися. Так, не лише на карті, а й наяву Дунай, розгалужуючись у гирлі на низку рукавів, значну частину своїх вод несе до моря саме територією нашої країни. Отож вихід маємо? «Якби ж то! — кажуть моряки Української Дунайської акціонерної судноплавної компанії (УДАСКО). — Рибальські човни, може, й мають, та тільки не наші судна».

Останнім часом флот УДАСКО, завантажившись, скажімо, в Ізмаїлі, змушений іти не вниз по Дунаю, що було б природно, а вгору, проти течії, аби неподалік румунського міста-порту Тулча увійти до румунського Сулинського гирла і вже ним потрапити в Чорне море. Кожен прохід цим каналом коштує від 2,5 до 5 тисяч доларів США, залежно від величини судна. Платить не тільки УДАСКО, а й Укррічфлот, інші вітчизняні та іноземні пароплавства й судновласники.

Раніше — до 1957 року — великі судна теж не могли потрапити з Дунаю до Чорного моря й у зворотному напрямі численними рукавами української частини дунайської дельти, що були надто мілкими. Та введений в експлуатацію глибоководний канал Прорва цю незручність усунув майже на сорок літ. Понад те, зважаючи на можливість активізувати тут судноплавство, в гирлі річки, поряд із Прорвою у 70-ті роки було споруджено новий досить потужний український порт — Усть-Дунайськ.

Та канали в дельтах рік, як відомо, поступово замулюються, якщо їх регулярно не очищати від наносів. У Сулинському гирлі румуни (до речі, й за рахунок коштів, що їх тепер уже платять і українські судновласники) те роблять. А ось у Прорві — ні. Отож її поступово «закупорило». І ось уже три роки, як Прорва майже не судноплавна. Тож Україна нині, по суті, не має вільного виходу з Дунаю до Чорного моря в межах власних територіальних вод — парадокс. До речі, це не лише судноплавна незручність та фінансові втрати. А й тактична та стратегічна, так би мовити, стриноженість нашої держави, розтлумачувати яку, думаємо, навіть потреби немає. Окрім того, нависла цілком реальна загроза щодо самого порту Усть-Дунайськ — його акваторія теж інтенсивно замулюється.

Усе це, схоже, почали нарешті розуміти в урядових структурах. Держдепартамент морського та річкового транспорту — з благословіння свого міністерства —вирішив узятися за реанімацію Прорви й відновлення регулярного судноплавства на українській ділянці Дунаю. В усякому разі, саме виконуючи замовлення цього відомства, фахівці «ЧорноморНДІпроекту» нещодавно завершили в дельті Дунаю дослідницькі роботи, запропонували комплекс технічних заходів, які дали б змогу відновити рух суден Прорвою вже нинішнього року, зробили експертну оцінку витрат на реанімацію каналу. Стартова дотація не така вже й велика — близько 6 мільйонів гривень.

Однак це не означає, що держава має взяти відновлення судноплавства через Прорву лише на свої «бюджетні» плечі. Здійснити проект могла б будь-яка структура. У ній на пайових засадах узяли б участь і зацікавлені в цьому судноплавні компанії, порти, вітчизняні та зарубіжні інвестори, державні структури. Руслан Боделан не відкидає можливої участі в проекті Одеської облдержадміністрації. Хоч би яку форму не було обрано, ясно одне: Прорву необхідно реанімувати. Поки ще на це потрібно лише кілька мільйонів гривень, навіть не десятки. І поки ще не зовсім зупинився через мілководдя порт Усть-Дунайськ. Чи, може, й досі ніяк не засвоїмо добре відому народну мудрість: скупий платить двічі?

Георгій ВОРОТНЮК.

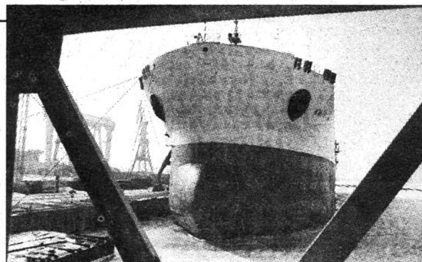
Одеса.

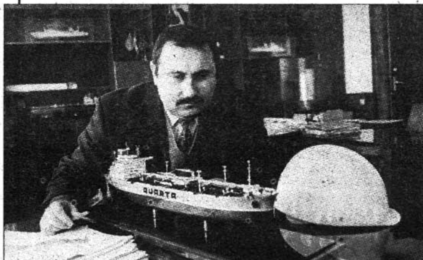
Контракти

Не два, а три

Завод «Океан» і Чорноморське морське пароплавство підписали контракт про те, що миколаївська верф побудує для одеситів не два, як домовлено раніше, а три балкери на зразок «Панамакс» корисною вантажомісткістю 70 тисяч тонн кожен розробки АТ «Чорноморсьсксудпроект».

Біля добудовної набережної заводу вже стоїть первісток серії «Київ» (на знімку), на якому зараз проводять швартові випробування. У доці тим часом ведуть складання другого балкера. З укладенням контракту на третій балкер лінія великотоннажного суднобудування до кінця року буде завантажена, можна сказати, в повному обсязі. Його фінансування моряки почнуть одразу, як тільки отримають у квітні «Київ». Саме тоді передбачається укласти контракт і на четвертий балкер.

Як сказав директор «Океану» Микола Романчук (на знімку), нині ведуться переговори і з французькою фірмою на побудову серії малотоннажного суднобудування.

Фото Олександра КРЕМКА (ДІНАУ).

Приємні новини

Хоч заводові лише місяць

Не минуло й місяця як новозбудований завод калуського концерну «Оріана» почав стабільно випускати продукцію, а нею вже зацікавився добрий десяток споживачів і в Україні, і за кордоном. Калуський поліетилен нині відвантажують в усі регіони нашої держави, а італійська нафтохімічна фірма реалізовуватиме його на європейському ринку. В перспективі найпотужнішим споживачем цієї продукції стане установка, що випускатиме поліетиленові труби для газифікації населених пунктів України. Її плановано спорудити теж у Калуші.

Роман БОДНАРЧУК.

Івано-Франківська область.

Після тривалого затишшя...

АТ «Чернівецький машзавод» нарешті почало працювати ритмічно. Найбільше замовлень, зокрема, отримала дільниця, що виготовляє нафтоапаратуру. Цю продукцію охоче беруть нафтогазові корпорації Об'єднаних Арабських Еміратів, Росії та Прибалтики. Крім того, завод почав виготовляти автоматичні системи наливання для оснащення Одеського нафтового термінала. Це устаткування не має аналогів у світі, зокрема витримує тиск до 150 атмосфер. Тож чернівецькі машинобудівники стали постійними виробниками продукції для згаданого термінала.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

Наміри

ОБМЕЖУЮЧИ ЧУЖЕ, ПРОШТОВХНЕМО СВОЄ

З РЕАЛІЗАЦІЄЮ вітчизняних виробів легкої промисловості у нашій країні вже давно склалася серйозна ситуація. А нині їх питома вага у роздрібній мережі не перевищує 15—30 відсотків. Решта — імпорт, який на речових ринках взагалі править бал. Не кажучи вже про спричинене цим скорочення понад 50 тисяч робочих місць.

Тож, за просування вітчизняних товарів на внутрішній ринок(!) взявся, зокрема, Мінпром України, який недовзі має запропонувати Кабмінові проекти рішень. Серед них є цікава пропозиція щодо «врятування» хоча б двох видів одягу — пальт та костюмів з вовняних та змішаних тканин. Зірок з неба не хапатимемо, а те, що нині можемо виготовляти на європейському рівні (про це свідчать численні контракти з інофірмами на давальницьких умовах) і у достатній кількості, маючи відповідні потужності і технології, намагатимемося захистити, як це робить більшість країн. Шляхом квотування, тобто встановлення тимчасового обмеження імпорту тих швейних виробів, якими вітчизняна промисловість в змозі насичувати власний ринок. За підрахунками фахівців, уже цього року можна збільшити обсяги виробництва і тим самим поповнити наш куций бюджет 460 млн. грн.

Звісно, пропонувати обмежити чуже, щоб «проштовхнути в люди» своє, — це, можливо, найлегший шлях. Однак шити чужим, а самим в обідранцях ходити теж не личить. То що краще?

Людмила ГРАЧ.

Київ.

Банк — не ломбард і не каса взаємодопомоги

Відомий фінансист, голова правління Укрінбанку Ярослав Солтис якось у розмові з журналістами зауважив, що навідріз відмовляється кредитувати «пролетаріат і колгоспи». Власне, на цьому стоїть переважна більшість комерційних банків, кредитний оборот яких торік становив лише 800 мільйонів гривень. Для порівняння: оборот цінних зобов'язань на фінансовому ринку перевищив 3,3 мільярда гривень.

Банкіри неохоче видають кредити, бо їх вчасно не повертають, використовують не за призначенням — усе так. Але очевидно й те, що у суб'єктів господарювання, які вдаються до банківських послуг, бракує елементарних знань і навичок. Дехто дивиться на банк як на ломбард або касу взаємодопомоги. Тим часом згідно з чинним законодавством банк не може кредитувати збиткове підприємство або фермерське господарство, його цікавить не ваш товар, а тільки гроші. Попри це, саме в банкірі клієнт віднайде найщирішого порадника, бо він зацікавлений не менше, щоб кредит обслуговував успішний бізнес. Важка ситуація на кредитному ринку спонукала НБУ відповідно до «Положення про кредитування» запровадити наприкінці 1995 року два дуже важливих принципи: обов'язкову заставу матеріальних ресурсів, цінних паперів або гарантії інших кредитоспроможних установ під одержання кредиту і його цільову спрямованість. Останній принцип чи не найважливіший, бо він зумовлює надання кредиту тільки під якийсь певний контракт, передбачений бізнес-планом. А бізнес-план — це не тільки повна інформація про підприємство, його фінансові показники, власність, управлінський персонал, а й детальний опис проекту з розрахунками собівартості продукції, обсягів очікуваного прибутку, аналізом ринків збуту тощо. Трапляється, що одержання банківського кредиту підприємством дає йому змогу підняти рівень власного менеджменту, вивчити кон'юнктуру ринку. І дякувати за це банку. Звісно, ринок банківських послуг тільки спинається на ноги, через це йому також властиві непрофесійність, шарлатанство, проте не слід забувати прописні істини.

Приміром, таку: чинне банківське законодавство закріплює за банком право визначати процентну ставку за наданими кредитами. Як правило, цю ставку встановлюють на рівні не нижче облікової ставки Нацбанку (нині облікова ставка НБУ — 35 відсотків річних).

Є кілька десятків форм кредитування — це вже непогана пропозиція для держави з перехідною економікою. Якщо кредитами вміло користуватися, можна істотно поліпшити фінансове становище вітчизняного товаровиробника. Тільки не забувати при цьому, що невиконання умов кредитування тягне за собою і банкрутство.

Сергій ВЛАД.

Кіно... для авто

У Вінниці з'явилася перша підземна автомобільна стоянка. Спорудило її виробничо-комерційне підприємство «Ма-Кі». Для цього пристосували порожній підвал найбільшого в місті кінотеатру «Росія». Розчистили авгієві стайні, обладнали місця для в'їзду і виїзду. Не забули й про сервіс: тут є пункт заміни мастил, регулювання коліс тощо.

Для підприємства, основним заняттям якого є випічка майже десяти видів хлібобулочних виробів, зиск від нової справи невеликий (плата за місце приблизно у два рази вища, ніж на відкритій стоянці). Зате для водіїв більше важить зручне місце для зберігання транспорту. Плату за оренду приміщення має також дирекція кінотеатру.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

До збирання брухту — будьте готові!

Виконавчий комітет Запорізької міськради народних депутатів звернувся до трудових колективів промислових підприємств усіх форм власності, установ та організацій, навчальних закладів із закликом активно прилучитися до збирання металевого брухту.

Суть ідеї полягає в тому, що весь брухт має бути безоплатно передано на металургійний комбінат «Запоріжсталь», який виплавить і реалізує метал. А спільний прибуток після цього спрямують на придбання невеликих автобусів і тролейбусів для міських пасажирських перевезень.

Без оновлення рухомого парку далі не обійтися ні автобусникам, ні електротранспортникам. Першим щороку треба оновлювати 50 машин, а торік було придбано лише 5, що вже експлуатувалися в Німеччині. А «Запоріжелектротранс» минулого року не отримав із бюджету навіть передбаченого мінімуму на покриття розрахункових експлуатаційних витрат, не кажучи вже про якусь копійку на оновлення рухомого складу. Власними силами електротранспортники розгорнули на підприємстві цілий ремонтний завод, завдяки чому щодня на 12 трамвайних маршрутів виходять до 220 вагонів, а на 22 тролейбусні маршрути — до 120 машин.

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

ЯКЩО КЛІЄНТ НЕ ХОЧЕ БАНАНІВ, ЗАПРОПОНУЙТЕ ЙОМУ КАРТОПЛЮ

«Кожному району — по лазні», — такий зміст нещодавнього розпорядження мера Донецька Володимира Рибака.

Рішення актуальне й символічне. Актуальне, бо 40 відсотків мешканців шахтарської столиці мешкають у будинках «без зручностей». А символічне тому, що незворушно спостерігати занепад служби побуту (а за п'ять років обсяг послуг в області скоротився в 7 разів) місцева влада вже не бажає.

—У службі побуту після приватизації виживають сильніші, — коментує ситуацію Олена Веровець, начальник управління з товарів народного вжитку і послуг облдержадміністрації. — Тобто ті підприємства, до складу яких не увійшли нерентабельні підрозділи. Чи ті, де для становлення не вистачало лише повної самостійності. А нерентабельні, проте соціально потрібні населенню види побутових послуг зникли.

Цікава закономірність: у січні нинішнього року обсяг побутових послуг порівняно з січнем 96-го впав на 7 відсотків. Причому підприємства приватні й колективні збільшили виробництво, відповідно, на 17 і 13 відсотків. А загальне скорочення обсягів відбулося лише за рахунок державних підприємств, де цей показник знизився на 35 відсотків. Самі цифри свідчать на користь приватизації.

Хоча частка приватного сектора у сфері послуг невелика — лише 3,3 відсотка, день за днем він змінює свої позиції, передусім за рахунок нижчих цін. Для середньостатистичного мешканця області, який «обслуговується» на 10 гривень 20 копійок на рік, різниця в 30—50 копійок може стати вирішальною.

Показовий приклад: фотоательє в спеціальному будинку побуту «Кальміус» (саме тут міститься й обласний відділ з питань побутового обслуговування населення) опинилося на межі банкрутства: дуже дорога орендна плата й комунальні послуги. Водночас кілька приватних салонів по сусідству, пропонуючи дешевші послуги, процвітають. Бо діють за принципом: якщо клієнт не йде до фотографа, фотограф іде до клієнта.

З'явився конкурент і у старої, проте не завжди доброї системи хімчисток. Спільне україно-німецьке підприємство «Акма» почало надавати таку послугу в Харцизьку — місті, де хімчисток зроду-віку не було. Наміри підприємців сягають аж створення спеціалізованої мережі, оснащеної сучасним обладнанням (80 відсотків обладнання у сфері послуг використовують 10 років і більше). Тож можна поспівчувати колективам побутовиків, які не вписалися в нові умови, але й порадіти за клієнтів, які виграють від конкуренції.

Якщо бути точним, то є ще один прошарок працівників сфери послуг, зовсім не охоплених статистикою, — приватні підприємці. Про їхні успіхи на цій ниві можна тільки здогадуватися, адже, як свідчать вибіркові перевірки, в податковій інспекції декларується лише незначний відсоток доходів. Зрештою, і спеціалізовані підприємства побуту «засвічують» приблизно половину отриманих грошей. Це — реакція на державну податкову політику: без тіньового обігу заклади, що роками сидять на «картотеці», просто не змогли б існувати.

... Група донецьких журналістів торік побувала в Нижньому Новгороді. Під час зустрічі з губернатором Борисом Нємцовим хтось поцікавився: «А як місцева влада заготовляє овочі на зиму?».

—А ніяк, — була відповідь. —Банани ж ніхто не заготовляє, а вони на прилавках цілий рік.

Тож чи потрібне регулювання сфери послуг «зверху»: адже ринок є ринок, і попит народжує пропозицію. У Донецьку вважають, що потрібне. Хоча б для того, щоб дорогі банани не витіснили з прилавків дешеву картоплю. І щоб рядовий громадянин обирав сам, де йому помитися — у ванні з циркулярним масажем чи в демократичній лазні.

Ліна КУЩ.

Донецьк.

Буковинські рикші чесно відробляють свої гроші

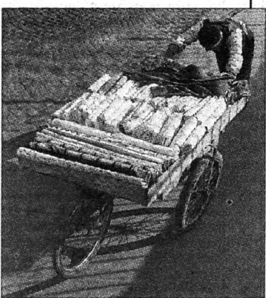
Віднедавна в Чернівцях несподівано популярними стали рикші. Так-так, рикші. Правда, не оті бомбейські чи калькутські, що возять у своїх тарантасиках багатих туристів, а перевізники закордонного краму, який закуповують у буковинських «човників» прибулі з інших міст України.

Дислокуються рикші на найбільшому, Калинівському, ринку. Кожен з них змайстрував собі двоколісного воза, схожого на римську колісницю. На рамі прикріплено дерев'яну коробку, куди завантажують баули з товаром. За одну ходку рикша може перевозити два—три центнери поклажі, за що бере із замовника 25—30 американських доларів.

І перекупники охоче користуються їхніми послугами. Адже з допомогою рикш вони швидко доставляють придбаний в оптовиків крам до своїх транспортних засобів, залишених за два—три кілометри від Калинівського ринку.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

СЬОГОДНІ ЗОВСІМ ІНШИЙ РАХУНОК

Чи треба дивуватися, що завод газової апаратури, який колись у Дніпропетровську був одним з найблагополучніших, тепер зупинився? Його газові плити, на жаль, не змогли скласти конкуренції аналогічній продукції іноземного виробництва.

Тим часом бажаючих придбати газові лічильники не бракує. У Бабушкінському районі чимало будинків, де і опалення газове, і газові колонки для нагрівання води — ось і зачастили люди в житлово-комунальні служби та контори. Скільки ж ми будемо платити від «стелі»: від квадратного метра і середньостатистичних розрахунків витрат природного палива?

— Недосконалість і оманливість такої «арифметики» очевидна, — розповідає голова райвиконкому Володимир Лебедєв. Ось тільки вимірювальної апаратури у нас катма. Раніше побутових лічильників практично зовсім не випускали. Кинувся райвиконком туди-сюди, а йому кажуть: нічим зарадити не можемо, бо Україні, щоб задовольнити потреби, потрібно 7—8 мільйонів лічильників. А в Бабушкінському районі завод газової апаратури розпустив робітників на вимушені «канікули». Райвиконком узявся за пошук інвесторів та вимірювальних приладів, щоб налагодити їх випуск на своєму підприємстві. Домовилися з американською компанією «Митер»: тож, газових лічильників, досить пристойних і надійних, які мешканцям наших квартир обходитимуться майже вдвічі дешевше за аналогічні європейського та азіатського виробництва, завод випускатиме на рік щонайменше сто тисяч штук. Причому вже через півтора-два роки дев'яносто відсотків комплектуючих виготовлятимуть на українських підприємствах.

То має рацію заступник голови обласної держадміністрації Віталій Киряш, котрий твердить, що в царині житлово-комунальних послуг для підприємливих і винахідливих людей необмежені можливості. Тоді Віталій Григорович посилався на приклад колективного підприємства «Сантехмонтаж».

— Це підприємство — відгалуження колишнього потужного міськрембуттресту. Його вже давно немає, а «Сантехмонтаж» зберігся і виявився незамінним у справі обладнання водопровідними трубами підвалів багатоповерхових житлових будинків.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

АВТОГРАФ НА ЗЛАМІ ЕПОХ

НЕМАЄ творів, немає й художника. Іванові Дряпаченку випало творити якраз на зламі двох віків, на зламі двох епох, коли творам легко було загубитися в тій обстановці назавжди і безповоротно. А виставлятися художник почав дуже рано. Першу роботу під назвою «До хворого» художник виставив у Москві. Це був 1898 р. За нею пішли «Рибалка», «По ягоди», «Поїзд пройшов», «Старий товариш-бурсак в гостях» теж у Москві в 1899—1903 роках. Уже ці його перші полотна засвідчили, що в мистецькому житті з'явився молодий талант, який привернув увагу критиків живопису того часу.

Народився він у глухому селі Василівка колишнього Кременчуцького повіту (нині Козельщинського району) на Полтавщині. Батько, Кирило Дряпаченко — безземельний селянин, колишній кріпак поміщиків Капністів — служив у панській економії. Тут же і народився на світ божий 16 серпня 1881 року син Івась, якому з волі графа Петра Капніста, онука великого поета Василя Капніста, судилося стати художником. Будучи піклувальником Василівської початкової школи, граф Капніст помітив неабиякий хист до малювання з хлопчика Дряпаченка і допоміг йому влаштуватися до Київської рисувальної школи Миколи Мурашка. Після її закінчення в 1898 році він влаштувався вільним слухачем до Московського училища живопису, скульптури і архітектури, а потім в 1903 році вступив до Петербурзької Академії мистецтв.

Учителями Дряпаченка були видатні художники і педагоги М. І. Мурашко, М. К. Пимоненко, В. О. Серов, І. Ю. Рєпін, П. П. Чистяков та В. Е. Савінський.

Після закінчення Академії мистецтв у 1911 році зі званням художника (за картину «Саломея») І. Дряпаченко виїжджає у відрядження до Італії. За час перебування в Італії, крім численних етюдів, він написав три картини «Святе сімейство в Єгипті», «День мертвих» та «Світлячки». За першу картину, що експонувалася на Весняній виставці в Академії мистецтв у 1913 році, художник одержав премію А. І. Куїнджі.

Після Італії Дряпаченко повертається на батьківщину у рідне село Василівку і поринає з головою у творчу працю. Знання селянського побуту допомогли І. Дряпаченку зробити ці твори глибоко народними. Саме в цьому позначився благотворний вплив на молодого художника його вчителів, зокрема І. Ю. Рєпіна, який був тісно зв'язаний з Україною як своєю батьківщиною і завжди ставився з симпатією до її народу, його побуту та історії.

Творча праця І. Дряпаченка була обірвана призовом до армії на фронти імперіалістичної війни. Де тільки не бував художник за цей період із групою художників та письменників трофейної комісії, на яку покладалося завдання зарисовок трофеїв. Але художник не обмежувався тільки суто визначеним завданням. Серед його рисунків аквареллю, пером, маслом можна побачити цілий ряд цікавих епізодів бойових атак на різних фронтах — Західному, Південно-Західному та Кавказькому. Не залишився художник байдужим до долі українського народу Галичини. Перебуваючи на Західному фронті, І. Дряпаченко написав картину олією «Недільний день в русинській церкві на Галичині (с. Золота Липа)», яка експонувалася у 1917 р. на Весняній академічній виставці. Це, мабуть, була його остання виставка.

Жовтневі події 1917 року змусили художника повернутися знову у рідне село, де він і жив до останніх днів свого життя.

Найважчим у житті художника був початок 30-х років. І хоч на цей час у мистецтві утвердився соціалістичний реалізм, однак він не приніс художнику бажаних результатів. Митець активно працював над своїми творами із життя колгоспних буднів, але постійно зазнавав цькування від керівництва Спілки художників України. І. Дряпаченку постійно чіпляли ярлики: то українського націоналіста, то епігона натуралізму. Це його особливо боляче вражало, і художник все менше і менше експонував свої твори, хоча працював надзвичайно плідно.

До якого абсурду дійшли критики картини « Хлібне поле», що була представлена на виставці у м. Кременчуці. Неозоре поле дозрілої золотистої пшениці під високим голубим небом в очах критиків перетворилось у жовто-блакитний прапор. Це було для художника останньою краплиною в переповненій чаші образ. І він, за переказом свідків, які були присутні на виставці, тут же, при всіх, ножем порізав полотно на шматки. Це лише один епізод, а скільки їх було протягом останніх років життя. Не менше було причіпок і до картини «На буряках». То йому дорікали за відсутність динамізму, то звинувачували у «захисті» художником бур'янів, коли держава закликає вести боротьбу з ними, то, знову ж таки, у буржуазному націоналізмі, бо, бачте, жінки зображені в національному одязі і таке інше.

Недарма художник переробляв цю картину, підганяючи під смаки замовника. Бо це було перше державне замовлення художнику за всі роки радянської влади. Пізніше, після його смерті, у Харківську картинну галерею прийшло аж три варіанти картини «На буряках». У цій галереї зберігалося понад півтори сотні творів І. Дряпаченка, а залишилося тільки два — портрет батька художника та «Берег моря». У Київському музеї українського мистецтва не зосталося жодної. Тому-то й забулося ім'я художника. А та величезна творча спадщина, що залишилася після його смерті, потрапила до рук німецького барона фон Кітліца (бувшого коменданта Козельщинського району в роки окупації) і була вивезена до міста Ессен. Так було остаточно поховано ім'я митця, якого можна було назвати художником справді народним за духом і суттю, характером і особливостями своєї творчості.

Борис ЛИТОВЧЕНКО.
Черкаська область.

Спорт

Як козаки Елладу підкоряли

Гетьман Українського козацтва Володимир Мулява, либонь, і не уявляв, як греки вітатимуть перемогу тих хлопців, яких він наставляв в аеропорту «Бориспіль» перед вильотом до Афін. А побачив би той успіх, гарячі вітання і дружні вигуки, то і розчулився б генерал, безперечно.

До речі, переможців Володимир Савелійович зустрічав у понеділок біля самісінького трапа літака і першим привітав команду «Українське козацтво», яка виграла матч 1/8 фіналу розіграшу Кубка європейських чемпіонів з футболтенісу в Афінах у клубу «Аполлон» — 3:2.

Наша команда до столиці Греції прилетіла минулої п'ятниці перед обідом. Господарі на чолі з президентом грецької Федерації футболтенісу, авторитетним юристом Андреасом Малатосом виявили максимум гостинності. Була можливість ознайомитися з містом, торкнутися колиски цивілізації, якою, безумовно, є земля стародавньої Еллади.

Організували також виїзд до храму бога Посейдона, що за 68 кілометрів від Афін. Був і незабутній вечір, з чудовою програмою, з обов'язковими мелодіями сиртакі в старій таверні в центрі столиці.

В Афінах тепер справжня весна. На деревах зелене вбрання, всюди смарагдові газони, багато квітів. А вдень, коли припікає сонечко, на пляжах з'являються й перші любителі морського купання, серфінгу.

Отака чудова атмосфера й надихнула нашу команду. Було дуже приємно, що на матч до залу ФК «Аполлон» приїхав секретар українського посольства з питань культури і зв'язків із пресою Євген Коновацький. Незважаючи на те, що була неділя, а чудова днина кликала за місто, на природу, зібралося більш як сто вболівальників. І всі вони, як один, схопилися з місць, влаштувавши овацію, коли на трибуні з'явився Олег Блохін. Утім, популярність українського тренера в Греції — тема окремої розмови.

А поява знаменитого земляка, звісно, додала сил і наснаги гравцям. Усі вони — в основному вихованці динамівської школи Києва, колись грали в командах майстрів. І, як бачимо, дуже швидко опанували нову гру. Хоча футболтеніс (гра в футбол через сітку на корті) давно вже є допоміжним видом у підготовці команд у великому футболі. Але тут є і своя специфіка, правила. Змагаються солісти, двійки, трійки. Матч триває до трьох перемог. Дозволяється грати всіма частинами тіла, окрім рук. Можливі два відскоки. Рахунок йде до одинадцяти очок. На відміну від волейболу, не треба відігравати подачу. Промазав, влучив у сітку — очко суперникові, і той подає. Одне слово, динамічне, захопливе видовище. До речі, Олегові Блохіну гра дуже сподобалася. І він радів із нами першій в історії українського спорту перемозі футболтенісистів у Кубку чемпіонів.

Натхнення команді додав Сергій Зубань, який переконливо переміг Нікоса Кілінакіса — 2:0. Його підтримали Сергій Соботюк і Валерій Кінашенко. І двійка виграла — 2:0. І цю прекрасну естафету підхопила чудова трійця — Вадим Лазоренко (граючий тренер), Андрій Савчуков та Олександр Рябокінь. 11:5, 11:4, і третьої партії вже не треба було.

«Українське козацтво», завоювавши серця мешканців Еллади, довело рахунок до 3:0, який зафіксував, до речі, наш арбітр Олександр Яблонський. Можна було припиняти поєдинок. Але наші, щоб потішити самолюбство суперника, погодилися на ще дві зустрічі: соло і двійок. І «подарували» грекам два очка. Це оцінили глядачі, які все добре бачать і розуміють. Дуже заприятелював з нашою делегацією і віце-президент Всесвітньої федерації (ІФТА) Петер Фабер із Словаччини. З ним мешкали в одному готелі, весь час спілкувалися. Пан Фабер протягом 35 років сам грав у футболтеніс, який дуже розвинений у його країні.

Отже, здобуто першу перемогу. Наступний наш суперник — чемпіон Угорщини — країни, яка є великим авторитетом у цьому спорті. Її соліст (одиночник) — чемпіон світу (1994 року) і Європи (1995). А потім було оте щасливе повернення, зустріч з гетьманом. І, як кажуть, сам Бог велів випити по келиху українського шампанського за перемогу.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.
Афіни—Київ.

На знімку: команда «Українське козацтво» разом із Олегом Блохіним в аеропорту Афін.

Хліб - наше багатство. Коли недорогий

(Початок на 1-й стор.).

СУМЧАНАМ може позаздрити вся Україна: вони щодня заощаджують по 20—30 копійок лише на купівлі хліба, батонів, булочок. Свіжі, духмяні паляниці, буханці, пиріжки немов змагаються на прилавках за покупця: купіть нас! Не пошкодуєте!

Вибирати є з чого.

Паляницю в обласному центрі я придбав за 48 копійок, батон— за 58. Яке ж було моє здивування, коли в іншому магазині буханець пропонували за 46 копійок, плетений калач з маком — за 50... Ого! Не важко киянам чи чернігівцям зробити підрахунки не на власну користь, адже їм доводиться за відповідну продукцію платити 60-75 копійок!

Регіональні парадокси?

Секрет такого ціноутворення привів мене до акціонерного товариства «Демпург», яке ще з грудня у своїх десяти магазинах знизило на 10 відсотків ціни на ковбасні вироби, а тепер продає хліб у місті, булочки тощо.

—Такі ціни — це, мабуть, для вас одні лише збитки? — запитую продавців одного з «демпургівських» магазинів.

—Якби вони були, то нам не підвищили б у грудні зарплату, — почув промовистий контраргумент у відповідь.

А ось що розповів згодом керуючий справами фірми «Демпург» Іван Плиск:

—У наших магазинах хліб, різноманітні булочки дешевші з тієї простої причини, що маємо власну пекарню. Дві зміни пекарів почергово працюють лише вночі. Вранці теплі свіжі паляниці, калачі, пиріжки, пироги швидко доставляють транспортом фірми у наші торгові точки. До 12-ї години все розпродують! Люди намагаються зайти в наші продовольчі магазини, бо заощаджують кошти і мають свіжу, високоякісну продукцію.

За цих умов фірма також має прибуток. Щоб його отримати, дирекції «Демпурга» доводиться думати про закупівлю борошна високої якості за помірними цінами. Власні транспорт, пекарня, відмова від посередників —все це і залишає дещицю сімейному бюджету сумчан.

... У Сумах уже декілька приватних фірм прагнуть одна в одної відвоювати ринковий простір для збуту продукції власних пекарень. Як мовиться, і на здоров'я! Конкурентна боротьба знижує ціни, підвищує якість виробів. А у виграші від неї — споживач.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Суми.

15 апреля 1997 г. по адресу:
270070, г. Одесса, ул. 25-ой Чапаевской дивизии, 15А
состоится

ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ ОАО "ОДЕССА-АВТО"

Повестка дня:

1. О результатах деятельности общества в 1996 году и задачах на 1997 год.
2. Отчет ревизионной комиссии. Утверждение результатов финансово-хозяйственной деятельности в 1996 году.
3. Внесение изменений и дополнений в Устав.
4. Доизбрание членов правления и ревизионной комиссии.
5. Разное.

Регистрация членов правления производится с 9.30 до 12.00

Президент ОАО "Одесса–Авто" П.И. Сорока

Відкрите акціонерне товариство «Теком»

повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів ВАТ «Теком», що відбудуться 18 квітня 1997 р. за адресою ВАТ: **258830, Україна, Черкаська обл., Монастирище, вул. Леніна, 122.**

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати роботи товариства за 1996 р.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Внесення змін до статуту товариства.
4. Дивідендна політика товариства.
5. Затвердження змін в персональному складі спостережної ради.
6. Різне.

Початок зборів о 12 годині, реєстрація учасників з 8 до 12 години в день скликання зборів за місцем їх проведення.

Телефони для довідок: (04746) 2-22-32, 2-19-82.

До уваги акціонерів!
Скликаються перші загальні збори ВАТ «Керамік», Полтава.

Порядок денний:

1. Затвердження положення про загальні збори акціонерів.
2. Затвердження результатів фінансово-господарської діяльності ВАТ «Керамік» у 1996 році.
3. Затвердження звіту ревізійної комісії ВАТ «Керамік».
4. Затвердження статуту АТ.
5. Про обрання голови правління та членів правління.
6. Про обрання ревізійної комісії АТ.
7. Про визначення умов оплати праці посадових осіб АТ.
8. Прийняття положень (внутрішніх нормативних актів).
9. Про частину повноважень загальних зборів, які передаються в компетенцію правління ВАТ.

Збори відбудуться 16 квітня 1997 року о 12 годині за адресою: Полтава, вул. Автобазівська, 2/9 (актовий зал заводу «Знамено»).

Реєстрація учасників зборів з 9.00 до 11.30.
При собі мати паспорт. Довідки за тел. 3-12-07.

Правління товариства.

Правление ОАО «Жилстроймеханизация № 1» объявляет о том, что в актовом зале 11 апреля 1997 г. в 12.00 по адресу: г. Днепропетровск, ул. Героев Сталинграда, 164, состоится общее собрание акционеров с повесткой дня:

1. Отчет правления общества, основные направления деятельности общества и перспективы его развития.
2. Разное.

Регистрация акционеров проводится ежедневно с 9.00 до 15.00 и прекращается за два часа до начала собрания.

Акционеры — физические лица предъявляют документ, удостоверяющий личность, а представители юридических лиц предоставляют доверенность и документ на право собственности акций.

Телефоны для справок: 96-89-09, 96-89-08, 96-89-07.

Закрите акціонерне товариство «Київхімпостач»

Повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 11 квітня 1997 року о 12-й годині за адресою: Київ, вул. Вишгородська, 21.

Початок реєстрації о 10-й годині.

Порядок денний:

1. Звіт правління товариства про наслідки фінансово-господарської діяльності у 1996 році.
2. Звіт ревізійної комісії за 1996 рік.
3. Затвердження річного звіту та балансу за 1996 рік.
4. Про розподіл прибутку та виплату дивідендів за 1996 рік.
5. Організаційні питання.

Довідки за телефонами: 435-50-52, 435-59-98.

Правління ЗАТ «Київхімпостач».

Арбитражный суд Запорожской области (330001, Запорожье, ул. Шаумяна, 4) возбудил дело № 5/1-8 о банкротстве МП «Сатурн» (Запорожская обл., с. Великая Знаменка, ул. Московская, 106), р/с 468787 АПБ АК «Украина», г. Каменка-Днепровская, МФО 313128.

Претензии принимаются в течение месяца со дня публикации этого объявления.

Арбітражний суд Києва (252030, Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 12/169-б від 01.10.96 р. про банкрутство 135-го заводу залізобетонних виробів МО України (Київ-93, вул. Бориспільська, 19).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймають протягом двох місяців з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Черкаської області (Черкаси, бул. Шевченка, 306) порушив справу №235/8 від 18.02.97 про банкрутство Бужанського цукрового заводу (Черкаська обл., Лисянський р-н, с. Бужанка; р/р 000404501 в Лисянському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 354176).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймають протягом місяця зі дня опублікування оголошення.

Найтепліший куточок на білому світі

Так казав про Кам'янку Петро Чайковський

ПРИМХЛИВА доля пов'язала це українське місто з видатними іменами світової культури. На початку минулого століття тут, у маєтку Давидових, збиралися на таємні засідання декабристи. Кам'янка прихистила один із центрів декабристського руху.

Частими гостями тут були герої Вітчизняної війни 1812 року М. Раєвський, поет-партизан Д. Давидов, О. Єрмолов. Перебуваючи в південному засланні та знайшовши в сім'ї Давидових вірних друзів, сюди двічі приїздив О. Пушкін. За майже чотири місяці, проведених тут, він написав чимало віршів, закінчив поему «Кавказский пленник». У лютому 1937 року, коли широко відзначали дні пам'яті першого поета Росії, з'явилося рішення створити музей. То був перший музей Пушкіна в Україні.

А 1940 року з нагоди сторіччя від народження П. Чайковського тут відкрили експозицію, присвячену великому композитору. Ще б пак: упродовж 28 років Чайковський приїздив до Кам'янки, де мешкала його рідна сестра О. Давидова. Кам'янка стала для нього «прихистком від бід і найтеплішим куточком на білому світі».

Цього року музею, як ви могли підрахувати, виповнюється 60. Він розташований у так званому Зеленому будиночку колишньої садиби Давидових і приймає тисячі відвідувачів.

Їх інтригує унікальність музею, який поєднав три музи: поетичну — Пушкіна, музичну — Чайковського та політичну — декабристів. «Цей своєрідний заклад завжди готовий до зустрічі нових гостей», — каже його завідувачка Галина Таран.

Черкаська область.

На фото: пам'ятник О. Пушкіну роботи скульптора В. Шатух у парку імені Декабристів, Пушкінська скеля.

Імена

Художник замкненої кривої

ХТОСЬ дав своє ім'я бацилі, хтось кометі, а Петро Миколайович, як пише енциклопедія,— «замкненій кривій у вертикальній площині». Іншими словами, «мертвій петлі». Сьогодні виповнюється 110 років від дня народження знаменитого військового льотчика Петра Нестерова. Слава його сміливо може посперечатися зі славою Сент-Екзюпері, убезпеченою від забуття ще й надто переконливим аргументом — хистом літератора.

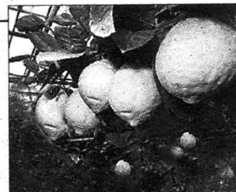

Народився Петро Нестеров у Нижньому Новгороді. По закінченні 1912 року офіцерської повітроплавальної школи був начальником 11-го корпусного загону 3-ї Київської роти. Підготував і очолив перший в історії авіації груповий політ з посадками на незнайомій території. Цією територією були Київ—Остер—Ніжин—Київ. 1913 року вперше зробив на літаку «мертву петлю», яка й отримала назву «петлі Нестерова». Здійснив кілька рекордних далеких перельотів. Був серед них і переліт Київ-Гатчина. А восьмого вересня 1914 року в районі міста Жовкви на Львівщині здійснив у повітряному бою таранний удар, знищивши літак ворога. У бою 27-річний капітан загинув. На тому місці встановлено пам'ятник. 1951 року Жовкву перейменували на Нестеров.

Поховано Петра Нестерова в Києві.

Фото з архіву ДІНАУ-Укрінформ.

Гай Золотий

ЯКЩО у вас під ногами одночасно пролiски, ягоди й опеньки, то ви спите й сните казку «Дванадцять місяців». А коли на вашому лимонному дереві одночасно цвіт, зав'язь і плоди, то ви просто в Зміеві, на Харківщині.

Уродженець Таджикистану Хабіб Сибігаттулін та шахтар з Донбасу Микола Слободянюк виростили на Харківщині унікальний лимонний гай, — повідомляє ДІНАУ-Укрінформ. Кожен ішов до нього своїм шляхом, і обидва — драматичним. Хабіба погнало з Таджикистану татарське походження. А Микола потрапив у шахті під обвал. Уцілівши дивом, він дослухався до порад народних цілителів і спочатку взявся лікуватися лимонами, а згодом — і вирощувати їх. Коли овочева фабрика поблизу Змієва задумала нечувану для цих місць справу — вирощувати цитрусові, колишній шахтар сміливо запропонував свої послуги, і його зарахували на посаду старшого технолога.

Хабіб привіз із Таджикистану в Україну садивний матеріал. Спочатку разом з Миколою він випробував його на 20 сотках закритого грунту. Нині лимони займають гектар. Є тут і звичайні сорти, і незвичні — схожі на диню. Тонкошкірі, смачні, 600—700 грамів кожен. Плодоносять цілорічно. На одному стовбурі можна побачити одразу всі пори року: цвіт, зав'язь і стиглі плоди.

Лимонами тутешня екзотика не вичерпується. У теплицях росте... папайя. Це плодове тропічне динне дерево, яке росте в центрі Африки, а з деякого часу, як бачимо, —і в Україні. Папайя почала плодоносити через десять місяців після того, як її висадили. Уся ця екзотика, до речі, приносить господарству прибутки.

З телетайпа

Пригоди італійців в Україні

Конкурс нашої краси та покази італійської моди відбудуться в рамках виставки «Італбізнес» (12—15 травня) у Києві. «Італбізнес» в Україні вп'яте. І не без моралі. «Якщо п'ять років тому треба було докласти багато зусиль, щоб переконати італійських підприємців приїхати в Україну, про існування якої вони просто не знали, то нині вони ретельно вивчають вимоги українського ринку, який вважають перспективним», —підкреслив президент фірми «Фін-Марк» Мауро Гріллiні. Тож виставка переїде з приміщення Торгово-промислової палати до Палацу спорту. Там у травні й буде обрано Міс та Містера України, як це уявляють собі італійці.

«Шведські» гривні

Ряд родин з Гетеборга взяли на матеріальне забезпечення дев'ять харківських сімей, у яких є діти-інваліди. Окрім інвалідних колясок та одягу, сім'ї отримують по 100—150 «шведських» гривень щомісяця. До середини цього року число таких родин зросте. Автори ідеї — харківська християнська духовно-благодійницька місія «Надія» та лютеранська організація «Нордик-Остинг». За участю «Нордика» у Гетеборгу для харківських інвалідів друкують шведську художню літературу українською мовою.

Літачок замовляли?

Серійне виробництво нових «Ан-140» ще не розпочалося, але попит уже неабиякий. З АНТК імені Антонова повідомили, що надійшли попередні заявки на виготовлення 210 лайнерів. Серед замовників — Україна, Росія, інші країни. Наприкінці цього кварталу перший екземпляр «Ан-140» буде передано на випробування. Він прийде на зміну застарілому «Ан-24», який практично виробив свій ресурс. Новий літак переважає у швидкості, дальності та паливній ефективності.

Ласкаво просимо, ФБР

Напередодні відкриття офісу ФБР при посольстві США в Києві посол України в США Юрій Щербак прийняв голову цього офісу Майкла Пилжимуку та начальника відділу міжнародних стосунків ФБР Стюарта Стурма. Йшлося про перспективи співробітництва між Україною та США у правоохоронній сфері та скоординовану боротьбу з міжнародною організованою злочинністю.

А у нас

Ікра «заморська», кабачкова

Перший за останніх вісім років експортний контракт уклав херсонський консервний комбінат. Тут довго мудрували, вигадуючи різноманітні делікатеси, які мали б привабити зарубіжного покупця. Але на західному ринку є все. Крім кабачкової ікри! Якийсь канадський бізнесмен замовив її у Херсоні аж 23 тисячі півкілограмових банок.

Як подружитися з «Метрополітен музеєм»

Унікальні експонати з шести музеїв і заповідників України будуть представлені у виставці «Слава Візантії», яка відкриється 3 березня в «Метрополітен музеї» /за участю 24 країн/. Керівник відділу спеціальних проектів «Метрополітен музею» Франс Шмідт зауважив: «Мені було дуже приємно працювати в Україні, і хоча ми розмовляємо різними мовами, однак швидко стали друзями». Чотирнадцятеро працівників українських музеїв на правах друзів запрошено до Нью-Йорка.

Обдаровані й обділені

Українські активісти канадського благодійного фонду «Друзі дітей» зняли відеофільм у сиротинці Краснокутська /Харківщина/. Автори загорілися бажанням розповісти про сирітські таланти України — юних художників, музикантів, математиків. Фільм призначений для показу канадським телеглядачам. Такі самі стрічки буде знято в інших дитбудинках та школах-інтернатах. Поки що лише Слобожанщини.

Х'юстон — Клішківці

Газета «Буковина» та чернівецьке радіо встановили прямий телефонний зв'язок із Х'юстоном. На це в них була поважна причина: серед тих, хто готується до спільного українсько-американського космічного польоту, —уродженець села Клішківці /Хотинський район/ Леонід Каденюк. У нього найбільше шансів стартувати в кабіні «Шаттла». Бадьорий буковинець розповів, що програму підготовки опановує успішно, з американцями склалися теплі стосунки, а умови для відпочинку —просто чудові. Інтерв'ю з Леонідом Каденюком, записане на аудіоплівку, тепер крутять по радіо Клішківців, де живуть мати та брат майбутнього космонавта.

Сторінку підготувала Людмила ІВАНЕНКО.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Перший заст. головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 282065.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311036.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.